

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

a Vas Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének
ellenőrzéséről (43/2)

1169

2011. december

Számvevői Iroda

Iktatószám: V-3025-09/2011.

Témaszám: 1015

Vizsgálat-azonosító szám: V056017

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Varga Sándor

számvevő igazgató-helyettes

Az ellenőrzést vezette:

Renkó Zsuzsanna

számvevő tanácsos

Az ellenőrzést végezték:

Dér Livia

számvevő tanácsos

Humli Tamásné

számvevő tanácsos

Kiss Rita Teréz

számvevő tanácsos

A témához kapcsolódó eddig készített számvevőszéki jelentések:

címe

sorszám

Jelentés a Vas Megyei Önkormányzat gazdálkodási rendszerének
2010. évi ellenőrzéséről

1030

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	12
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	17
1. Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatai	17
2. Pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulása	20
2.1. A működési és felhalmozási egyensúly alakulása	22
2.2. Az Önkormányzat bevételeinek alakulása	26
2.3. Az Önkormányzat kiadásainak alakulása	29
3. Kötelezettségek bemutatása	32
3.1. A pénzügyintézetek felé fennálló kötelezettségek alakulása	32
3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek alakulása	37
3.3. Egyéb kötelezettségek alakulása	38
4. pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében hozott intézkedések	40
5. A helyi önkormányzatok gazdálkodási rendszerének 2007. évi ellenőrzése során a pénzügyi egyensúly javítására tett szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok hasznosulása	45

MELLÉKLETEK

1. számú
melléklet	Működési és felhalmozási hiány/többlet az önkormányzat rendeleteiben
2/a számú
melléklet	Az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt bevételei és kiadásai 2007-2010 között
2/b számú
melléklet	Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, adósságszolgálatának alakulása 2007-2010 között
3. számú
melléklet	Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én folyamatban levő felhalmozási feladataihoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése
4. számú
melléklet	Vas Megyei Közgyűlés elnökének észrevétele
5. számú
melléklet	Vas Megyei Közgyűlés elnökének észrevételére adott válasz

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Törvények

Áht.	az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
ÁSZ tv.	A 2011. június 30-ig hatályos Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény (2011. július 1-től az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény)
Htv.	a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény
Ötv.	a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény

Szórövidítések

APEH	Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal, 2011. január 1-jétől Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV)
ÁSZ	Állami Számvevőszék
BM	Belügyminisztérium
EDP hiány/egyenleg	Uniós módszertan szerinti maastrichti kritériumoknak megfelelő számítás szerinti hiány/egyenleg
EU	Európai Unió
GDP	Bruttó hazai termék
Hivatal	Vas Megyei Önkormányzati Hivatal
Illetékhivatal	Vas Megyei Illetékhivatal
Kórház	Vas Megyei Markusovszky Lajos Általános, Rehabilitációs és Gyógyfürdő Kórház Egyetemi Oktatókórház Zrt.
Közgyűlés	Vas Megyei Közgyűlés
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
Múzeum	Vas Megyei Múzeumok Igazgatósága
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
OEP	Országos Egészségbiztosítási Pénztár
Önkormányzat	Vas Megyei Önkormányzat
Pedagógiai Intézet	Vas Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézete
PPP konstrukció	Public Private Partnership (Partnerségi együttműködés közfeladatok ellátására a magánszektor bevonásával)
SNA	System of National Accounts (Nemzeti Számlák Rendszerre)
Szja	Személyi jövedelemadó
SzMSz	Vas Megye Önkormányzatának 10/1995. (VI. 19.) számú rendelete az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról
Vagyonkezelő Kft.	Vas Megyei Önkormányzat Vagyonkezelő Kft.
TISZK	Vas Megyei Szakképzés-szervezési Társulás

JELENTÉS

a Vas Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

Az Állami Számvevőszék 2011. évtől érvényes stratégiája új irányt szabott a helyi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzésében is. Az ÁSZ – küldetése és jövőképe szerint – szilárd szakmai alapokra támaszkodva értékteremtő ellenőrzéseivel és helyzetelemzéseivel az államháztartás egészében, így a helyi önkormányzati alrendszerben is elő kívánja segíteni a közpénzek és a köztulajdon szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes hasznosítását. E folyamat részeként – a 2010. évi államháztartási hiány alakulásának összetevőire is figyelemmel – megkezdődött az önkormányzati alrendszer pénzügyi helyzetelemzése.

Az NGM 2011. áprilisában közzétett adatai szerint¹ a 2010. évi 1036,2 milliárd Ft összegű, 3,8%-os EDP (maastrichti kritériumok szerinti, Túlzott Hiány Eljárás keretében kimutatott) hiánycél nem volt tartható, az önkormányzati alrendszer tervezett meghaladó hiánya miatt a GDP arányában kifejezett államháztartási hiány 4,2%-ra emelkedett.

Az önkormányzatok költségvetési jelentése szerint 2010. első három negyedév végén az önkormányzati alrendszer pénzforgalmi hiánya 97 milliárd Ft volt a tervezett éves mérték 51%-át érte el. Bár az elmúlt években kiugróan magas hiány halmozódott fel az utolsó negyedévben, a 97 milliárd Ft-os szeptember végi hiány nem indokolta az önkormányzati alrendszer 190 milliárd Ft-ra becsült éves hiányának felülvizsgálatát. A tervezett hiány túllépése, az utolsó negyedévi 150 milliárd Ft-os pénzforgalmi hiány nem volt reálisan feltételezhető. A helyi önkormányzatok januári gyorsjelentése szerint a pénzforgalmi hiány 247,7 milliárd Ft-ot tett ki. A tervezettnél nagyobb önkormányzati pénzforgalmi hiány kialakulásában – az NGM által az éves költségvetési beszámoló elkészítéséhez kiadott tájékoztató szerint – az iparűzési adó elmaradása, a gépjárműadó, az illetékek és más bevételek tervezettnél alacsonyabb összegben teljesülése volt a meghatározó.

¹ NGM Tájékoztató Magyarország Strukturális Reformprogramjának végrehajtásáról (2011. április 1). A Tájékoztató évente két alkalommal – április és október hónapban – jelenik meg.

A megyei önkormányzatok kötelező feladatellátását többlépcsős törvényi előírások határozzák meg. A feladatokra vonatkozó szabályozás első szintjét az Ötv.², a második szintet a hatásköri³, a harmadik szintet a további ágazati, szakmai törvények (egyebek mellett az oktatási, egészségügyi, szociális) adják.

A megyei önkormányzatok a feladatellátás és a központi forráselosztás tekintetében sajátos helyet foglalnak el a helyi önkormányzati rendszerben. A megyei önkormányzat **kötelező feladatainak** egy része – így a megyében lévő természeti és társadalmi muzeális emlékek, a történeti iratok gyűjtése, őrzése, tudományos feldolgozása, a megyei könyvtári szolgáltatás, a pedagógiai és közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás, a megyei testnevelési és sportszervezési feladatellátás, a gyermek- és ifjúsági jogok érvényesítése, a gyermekvédelmi- és szociális szakellátás – az **Ötv-ből** közvetlenül levezethető kötelezettség.

A középiskolai, szakiskolai, és kollégiumi ellátás, a fogyatékos gyermekek oktatása, nevelése, gondozása az **ágazati törvény** szerint a megyei önkormányzat kötelező feladata. Azonban, ha a települési önkormányzat lát el ilyen feladatot, és arról lemond, a megyei önkormányzatnak a feladatot át kell vennie. Így a megyei önkormányzatok által ellátandó kötelező közszolgáltatások ellátásának mértékére a települési önkormányzatok döntései jelentősen kihatnak.

Az alapellátást meghaladó egészségügyi szakellátás biztosítása akkor képezi a megyei önkormányzat feladatát, ha az önkormányzati vagyon kialakításáról szóló törvényben⁴ a feladat ellátásához szükséges vagyont az önkormányzat a tulajdonába kapta.

Az **önként vállalt** feladat ellátására – mivel annak vállalása a kötelező feladatok ellátását nem veszélyeztetheti – a kötelező közszolgáltatások mértékének alakulása lényegi hatással van.

A feladat és hatáskör telepítés sajátosságai mellett a megyei önkormányzatok kialakított forrásszerkezete, a központi költségvetéstől való erőteljes függősége is determinálja az önkormányzatok feladatellátásra vonatkozó döntéseit.

A 2007-2010. években az önkormányzati feladatok ellátásának keretét biztosító **forrásszabályozás** – ennek részeként az illetékbevételekből és a személyi jövedelemadóból való részesedés szabályai – a megyei önkormányzatok vonatkozásában nem változtak:

- A megyei önkormányzatok saját bevételein belül az **illetékbevételek** döntően az ingatlanpiac stagnálása, majd visszaesése, és egyes illetékkedvezmények bevezetése következtében – megyénként differenciált mértékben ugyan, de – 2010-re általánosan visszaestek. A **2010. évben** befolyt

² Ötv. 69-70. §-ai

³ a Htv.

⁴ Az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény

39,2 milliárd Ft illetékbevétel a 2006. évben realizált 71,1 milliárd Ft illetékbevétel alig több mint 55%-a volt. A kieső bevételek pótlására az önkormányzati alrendszer szintjén történtek intézkedések, 2010-ben 5 milliárd Ft-ot, 2011-ben 1,2 milliárd Ft-ot ellentételezett a központi költségvetés. Az illetékbevételt a megyei önkormányzatok a saját folyó bevételeik között számolják el⁵.

Az illetékek kivetésének és beszedésének joga 2006. december 31-ig a megyei önkormányzatok feladata volt. A 2007. évtől a megyei illetékhivatalok illetékbeszedési feladatait az APEH vette át⁶. Az önkormányzati illetékrészesedési szabályok változatlanok maradtak, azonban az illetékbeszedés költségeit az önkormányzatok illetékbevételeiből átlagos (a Fővárosnál 4,0%-os, a megyei és megyei jogú városi önkormányzatnál 8,5%-os) kulcsot alkalmazva vonták le. E döntés következtében azon megyei önkormányzatok, amelyek a 8,5%-os költségnél kedvezőbb költség szint mellett látták el korábban ezt a feladatot, kedvezőtlenebb helyzetbe kerültek.

- Az önkormányzati alrendszer **személyi jövedelemadó**ból való részesedésének makroszintű szabályozása nem változott 2007-2010 között⁷. A helyi önkormányzatokat normatív módon megillető 32%-os részesedés visszaosztásának részletszabályai azonban a megyei önkormányzatok számára – a reálgazdaság kedvezőtlen irányú folyamatai, és az államháztartás egyensúlyi helyzetére tekintettel elrendelt kormányzati intézkedések miatt – megszorító intézkedéseket jelentettek. Összesen 17 milliárd Ft – 2007-ben 10 milliárd Ft, 2010-ben további 7 milliárd Ft – szja-t vontak ki a megyei önkormányzatok gazdálkodási köréből⁸. Az átengedett személyi jövedelemadó a megyei önkormányzatok egyik bevétele.

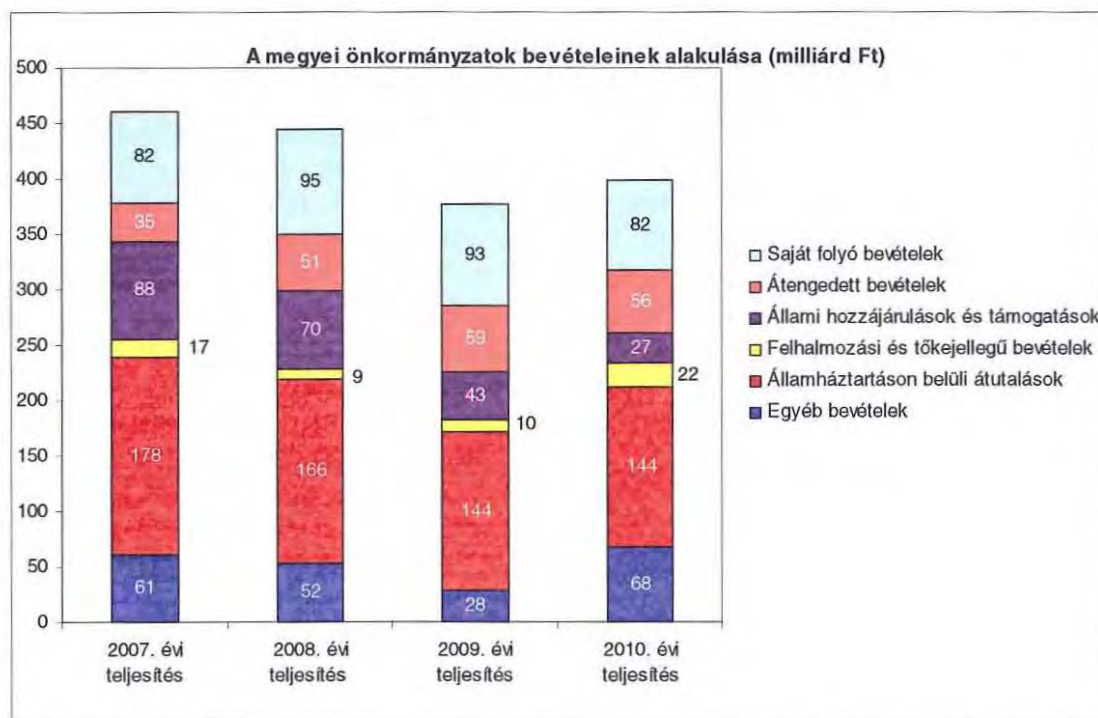
⁵ A megyei önkormányzatok illetékbevételei az önkormányzati alrendszer saját folyó bevételeiből 2007-ben 35,9 milliárd Ft-ot (61,4%-ot), 2008-ban 41,5 milliárd Ft-ot (61,7%-ot), 2009-ben 36,5 milliárd Ft-ot (62,5%-ot), 2010-ben 25,1 milliárd Ft-ot (64,1%-ot) tettek ki.

⁶ Az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2006. évi LXI. törvény 115. §-a, amely az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 73. §-át módosította.

⁷ A megyei önkormányzatok személyi jövedelemadó részesedése az önkormányzati alrendszer átengedett bevételeiből 2007-ben 34,7 milliárd Ft-ot (7,0%-ot), 2008-ban 51,2 milliárd Ft-ot (9,2%-ot), 2009-ben 59,2 milliárd Ft-ot (9,3%-ot), 2010-ben 56,3 milliárd Ft-ot (8,3%-ot) tett ki.

⁸ A megyei önkormányzatok szja kiegészítése háromelemű. A tételes, minden megyére egységesen meghatározott összeg – az adott évek költségvetési törvényeinek 4. sz. mellékletében meghatározottak szerint – 2006-ban 593 millió Ft, 2007-ben és 2008-ban egyaránt 355 millió Ft, 2009-ben 370 millió Ft volt. A megye népességszáma után járó kiegészítés a 2006. évi 208 Ft/fő összegről 2010-re 120 Ft/fő-re, a megyei intézmények ellátottjai után járó kiegészítés 42 236 Ft/ellátottról 20 755 Ft/ellátottra csökkent.

A megyei önkormányzatok 2007-2010 között rendelkezésre álló forrásait az alábbiakban mutatjuk be:

A megyei önkormányzatok saját folyó bevételeinek részaránya – amelyek főbb elemei: az intézményi térítési díjak, az illetékbevétel, a kamatbevételek – a 2007. évi összbevétel (461 milliárd Ft) belül 17,9% volt, amely 2010-re annak ellenére 20,6%-ra nőtt, hogy az összege 82 milliárd Ft maradt. Ennek oka az volt, hogy az összbevétel a 2007. évi 461 milliárd Ft-ról 2010-re 399 milliárd Ft-ra csökkent.

Az átengedett bevételek, amelyek a megyei önkormányzatoknál a személyi jövedelemadóból való részesedést jelentették, az összbevételben belül a 2007. évi 35 milliárd Ft-ról 56 milliárd Ft-ra nőttek.

Az állami hozzájárulások és támogatások – amelyek főbb elemei: az ellátotti létszámhoz kötődő normatív állami hozzájárulások, központosított, fejezeti szinten kezelt célleírányzatból juttatott működési és fejlesztési támogatások – a 2007. évi 88 milliárd Ft-ról (19,1%-os részarányról) 2010-re 27 milliárd Ft-ra (6,8%-os részarányra) estek vissza.

A felhalmozási és tőkejellegű bevételek – tárgyi eszközök (ingatlanok és ingóságok), föld és immateriális javak, részesedések értékesítése, EU-tól átvett pénzeszközök – a 2007. évi 17 milliárd Ft-ról (3,6%-os részarányról) 2010-re 22 milliárd Ft-ra (5,4%-ra) emelkedtek.

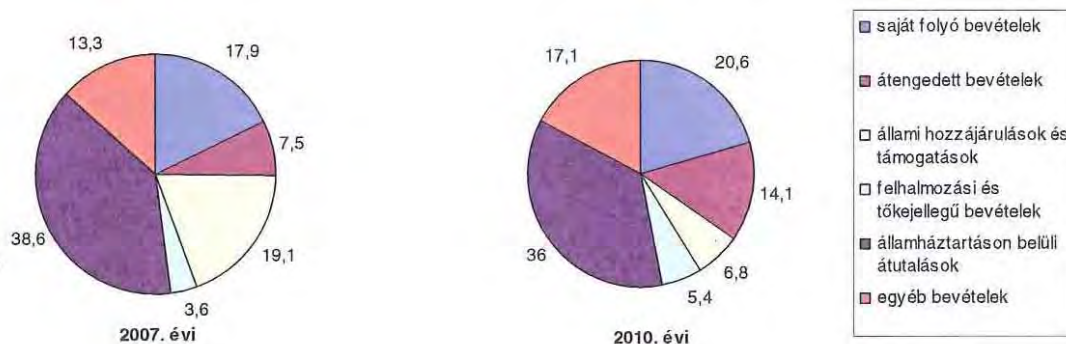
Az államháztartáson belüli átutalások részesedése 2007-ben 178 milliárd Ft volt. 2010. év végére 34 milliárd Ft-tal csökkent, részaránya 38,6%-ról 2,6 százalékpontos csökkenés után 2010-ben 36%-ra változott. Ez a bevételi kategória tartalmazza az egészségbiztosítási és egyéb elkülönített állami pénzalapoktól átvett forrásokat. A 2010-ben e címen elszámolt bevétel 144 milliárd Ft volt.

A megyei önkormányzatok központi költségvetésből származó bevételeinek összege 2007-ben 400 milliárd Ft volt, amely 2010. évre 331 milliárd Ft-ra (az időszak alatt összesen 69 milliárd Ft-tal) 17,3%-kal csökkent.

Az egyéb, pénzmaradványból, vállalkozási bevételekből, államháztartáson kívülről származó átutalásokból, a hitelekből, a hosszú és rövid lejáratú értékpapírok értékesítéséből származó bevételek részesedése a 2007-2010. évek viszonylatában 13,3%-ról 17,1%-ra emelkedett. Ez utóbbiak 2010. évi beszámoló szerinti összevont teljesítése 68 milliárd Ft volt⁹.

Mindezeket figyelembe véve 2007 és 2010-ben a megyei önkormányzatok forrásösszetételének megoszlását az alábbi ábra szemlélteti:

A megyei önkormányzatok 2007-2010. évi forrásainak megoszlása (%-ban)

Annak ellenére, hogy a megyei önkormányzatok kötelezően ellátandó feladataikat 2007-hez képest kevesebb intézményben, csökkenő foglalkoztatotti létszám mellett végezték¹⁰, a jelentős bevételkiesést a – szervezési intézkedések hatására – csökkenő ráfordítások nem tudták kompenzálni. Az ellátottak száma – a szociális, gyermekvédelmi ágazat bentlakásos elhelyezést nyújtó intézményeit kivéve – eltérő mértékben ugyan, de minden ágazatban évről évre csökkent, amely a fajlagos hozzájárulások csökkenésével együtt a normatív állami hozzájárulás arányának visszaeséséhez vezetett.

A 2007-2013-as időszakra meghirdetett, vissza nem térítendő EU-s fejlesztési forrásokhoz való hozzájutás lehetősége felerősítette az önkormányzati alrendszer fejlesztési igényeit. A fokozott fejlesztési tevékenység a felhalmozási bevételek

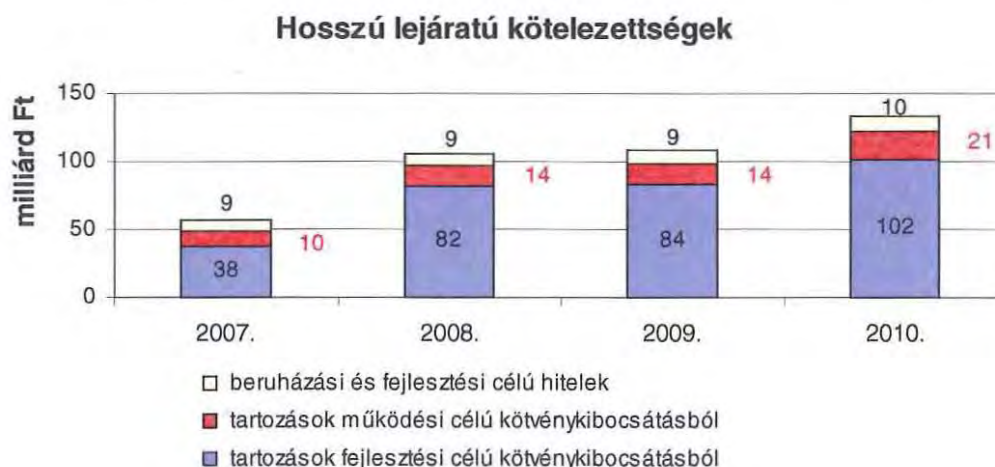
⁹ Az egyéb bevételek összege 2007-2010 között eltérő módon változott, 2007-ben 61 milliárd Ft volt, 2008-ban 52 milliárd Ft-ra, 2009-ben 28 milliárd Ft-ra esett vissza, majd 2010-ben ismét – 68 milliárd Ft-ra – emelkedett.

¹⁰ a BM által 2010 decemberében elvégzett felmérés adatai szerint

lek és kiadások egyensúlyának megbomlásán¹¹ túl a jelentkező jövőbeni fenntartási kötelezettség miatt tovább terhelhetik az önkormányzatok költségvetését.

A **megyei önkormányzatok** felhalmozási és működési célú **pénzügyi és szállítói kötelezettségeinek állománya** a vizsgált időszakban erőteljesen növekedett.

A hosszú lejáratú kötelezettségek alakulását a következő ábra szemlélteti:

A hosszú lejáratú kötelezettségek mellett az időszakban a 2007. évi 22 milliárd Ft-ról 24 milliárd Ft-ra (8,8%-kal) növekedett az áruszállításból származó szállítói kötelezettségek állománya.

A mérlegben kimutatott kötelezettségek állománya mellett az elhasznált eszközök pótlására forrást biztosító amortizációs (felújítási) alap képzésének¹² elmaradása további problémákat vetít előre. A megyei önkormányzatok beszámolójelentéseinek összegzése szerint 2007-ben még az elszámolt értékcsökkenés 90%-ának megfelelő összeget fordítottak felújítási célokra, 2009-ben ez az arányszám már csak 16,5% volt. Ez maga után vonta a feladatellátást kiszolgáló tárgyi eszközök állagának erőteljes romlását.

Az ÁSZ a 2011. évi ellenőrzési tervében a 43. számú, az „Önkormányzatok gazdálkodási rendszerének ellenőrzése” részeként egy időben, egymással párhuzamosan tekinti át és elemzi az önkormányzati alrendszer középszintjét jelentő 19 megyei önkormányzat pénzügyi helyzetét. A gazdálkodás szabályszerűségét az

¹¹ Az önkormányzati alrendszerben – az éves zárszámadási törvényjavaslatok általános indokolása, X. Helyi önkormányzatok gazdálkodása fejezet szerint – a felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege 2007-ben 142,4 milliárd Ft, 2008-ban 112,3 milliárd Ft, 2009-ben 234,5 milliárd Ft hiányt mutatott.

¹² Erre a jelenlegi szabályozási környezetben nem kötelezi semmilyen előírás az önkormányzatokat.

ÁSZ előző évek során ellenőrizte a megyei önkormányzatoknál is, ezért jelen vizsgálatunk erre nem tér ki.

A jelentés a megyei önkormányzatok sajátos feladatellátási és forrásszabályozási helyzetére tekintettel a megyei önkormányzatok pénzügyi helyzetét, illetve az ezzel összefüggő korábbi ÁSZ javaslatok megvalósítását mutatja be.

Az ellenőrzés a 2007. január 1. – 2011. március 31. közötti időszakot ölelte fel.

A vizsgálat jogszabályi alapját 2011. július 1-je előtt az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3), (5), (6) és (9) bekezdéseiben, az Ötv. 92. § (1) bekezdésében és az Áht. 104. § (3) bekezdésében, 2011. július 1-jét követően az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 1. § (3) bekezdésében, az 5. § (2)-(6) bekezdéseiben és az Áht. 120/A. § (1) bekezdésében foglalt előírások képezték.

Vas megye országos és régión belül elfoglalt helyzetét 2010. december 31-én az alábbi mutatók szemléltetik (a megyei jogú városokkal együtt):

Index: az előző év azonos időszak (időpontja)=100,0

Mutató megnevezése	Vas megye	Nyugat-dunántúli régió	Országos
Népesség száma (ezer fő)*	257	992	9 986
Népesség változás indexe (%)	99,1	99,6	99,7
Az ipari termelés volumenindexe (%)	116,5	115,8	110,7
Egy lakosra jutó ipari termelési érték (ezer Ft)	2 319,4	3 249,8	2 044,4
Ezer lakosra jutó vállalkozások száma (db)	147	157	165
A beruházások egy lakosra vetített teljesítményértéke (millió Ft)	169,6	277,6	304,7
Foglalkoztatási arány (%)	52,9	52,3	49,5
Munkanélküliségi ráta (%)	9,6	8,8	10,8
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete (Ft)	116 565	120 429	132 628
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresetének indexe (%)	108,7	107,9	106,9

* Ebből Szombathely megyei jogú városnépessége 78 946 fő

A táblázatban feltüntetett adatok azt jelzik, hogy a gazdaság helyzetét reprezentáló egyes mutatók – a beruházások egy lakosra vetített teljesítményértéke, az alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete mutatója – tekintetében a megye elmarad az országos és a régió értékeitől. Kedvező ugyanakkor, hogy az ipari termelés volumenindexe, az egy lakosra jutó ipari termelési érték és a munkanélküliségi ráta mutatója az országos értékeknél jobb, azonban az utóbbi kettő a Nyugat-dunántúli régió belüli értékeknél kedvezőtlenebb képet mutat.

A megyében 216 települési önkormányzat – egy megyei jogú városi, 11 városi, egy nagyközségi és 203 községi – működött.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

A Vas Megyei Önkormányzat – adatszolgáltatása szerint – 2010-ben 8083 millió Ft összes költségvetési kiadásából 88,2%-ot **kötelező feladatai** ellátására fordított. Az Önkormányzat **önként vállalt feladatai** az SzMSz-ben meghatározottaknak megfelelően, kiemelten a kultúra, művészeti, sport, nemzetközi, egyes idegenforgalmi, lapkiadási szolgáltatások szervezéséhez kapcsolódtak, valamint támogatást nyújtott civil szervezetek, alapítványok működéséhez, összesen 81 millió Ft összegben. Az SzMSz a kötelező közszolgáltatási feladatokat, és azok ellátásának szervezeti keretét általános jelleggel, a vonatkozó jogszabályokra hivatkozással határozta meg.

Az Önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatait 2010. december 31-én a Hivatallal és 29 intézménnyel, továbbá két kizárólagos önkormányzati tulajdonú gazdasági társasággal látta el. A feladatellátás telephelyeinek száma a 2007. évi 62-ről 2010. év végére 59-re csökkent. Az intézmények száma 2007-2010. között a kórházi ellátás és az üdültetési feladatok gazdasági társaságba történő kiszervezése következtében csökkent.

A **folyó költségvetés egyenlege (működési jövedelem)** 2007-ben és 2010-ben működési forráshiányt, 2008-ban és 2009-ben forrástöbbletet mutatott. A 2009. évben a működési megtakarítások fedezni tudták a tárgyévben jelentkező törlesztési kötelezettségeket, így az Önkormányzat **pénzügyi kapacitása (nettó működési jövedelme)** is pozitív értékű volt. Annak ellenére, hogy a tőketörlesztések összege évenként csökkent, a 2010. évben a nettó működési jövedelem a 2007. évi negatív érték alá csökkent.

A felhalmozási költségvetés egyenlege 2010-ben pozitív összegű volt a 2007-2009. évi felhalmozási hiánnyal szemben. A 2007-2009. közötti időszakban fennálló felhalmozási forráshiány fedezetét elsődlegesen kötvénykibocsátással biztosították, emellett folyószámlahitelt, pénzmaradványt vettek igénybe.

Az Önkormányzatnál az illetékbevétel, 2010-re a 2006. évi 1741 millió Ft-ról (61,8%-ára) 1075 millió Ft-ra csökkent. Az átengedett szja és az állami támogatások együttes összege a központi támogatás csökkentés miatt kevesebb lett, 2010-ben 2621 millió Ft volt, a 2007. évi 71,3%-a. A 2010. évben az intézményi működési bevételek 386 millió Ft-tal haladták meg a 2007. évi ténylegest a térítési díjak emelkedése miatt. Az Önkormányzat beszámolójában szereplő OEP támogatás 2007-ben 6782 millió Ft volt, amely a kórház kiszervezés miatt 2010-re 28 millió Ft-ra csökkent.

A Kórház nélküli **működési kiadások** 2007-ről 2010-re jelentősen 12,1%-kal, 1013 millió Ft-tal csökkentek. Az Önkormányzat 2007-2010 között a Kórház működéséhez 371 millió Ft, fejlesztéséhez 522 millió Ft pénzeszközt adott át. Az intézmények teljesített működési kiadásai 2007-ben 11 549 millió Ft-ot tettek ki (az összes működési kiadás 90,8%-a), amely 2010-re 6098 millió Ft-ra csökkent (az összes működési kiadás 89,9%-a).

A működési és felhalmozási kiadásokon belül 2007-2010 között a **felhalmozási kiadások** súlya 3144 millió Ft-ról (15,6%-ról) 740 millió Ft-ra (9,2%-ra) csökkent. A pályázati tevékenység eredményeként 2007-2010 között 5066 millió Ft bekerülési költségű beruházást folytatott, illetve indított el az Önkormányzat, amelyből 324 millió Ft a 2010. évet követő időszakra vállalt kötelezettség. Az utóbbi forrásai – adatszolgáltatása szerint – a következők: 12 millió Ft kötvénybevételből származó pénzmaradvány, 231 millió Ft elnyert EU-s támogatás, továbbá 81 millió Ft elnyert hazai támogatás.

Az Önkormányzat **pénzüntézet**i kötelezettségeinek állománya a könyvviteli mérlegadatok szerint 2006. december 31-ről 2010. december 31-re 1335 millió Ft-ról 8617 millió Ft-ra nőtt. A vizsgált időszakban adósságszolgálatra az Önkormányzat 1530 millió Ft-ot teljesített, amelyből a kamatkiadás 692 millió Ft volt. A kötvényből származó források befektetéséből 2007-2010 között realizált kamatbevétel 1033 millió Ft.

Az Önkormányzat likviditásának biztosítása érdekében a vizsgált időszakban az év minden napján – kivétel 2007. év, amikor 23 nap híján – folyószámlahitel vett igénybe. Munkabér megelőlegezési hitelt 2007. évben egy alkalommal kellett igénybe venni egy hónapos időtartamra.

Az Önkormányzat 2010. év végi pénzüntézeti kötelezettségéből 7451 millió Ft (86,5%) fejlesztési célú kötvény kibocsátásából, 498 millió Ft (5,8%), fejlesztési célú hosszú lejáratú hitelek felvételéből, továbbá 668 millió Ft (7,7%) a költségvetési év végén ki nem egyenlített folyószámlahitelből keletkezett. Ezek miatt az Önkormányzatnak a 2011-2013. években 549 millió Ft és 7 343 255 CHF törlesztést és kamatot kell teljesítenie. Az Önkormányzat 2010. év végi gazdasági társaságok nélküli szállítói tartozása 146 millió Ft (ebből lejárt 100 millió Ft), és egyéb kiadás elmaradása¹³ 5 millió Ft. A 2011-2013. évi **összes** (pénzüntézeti, szállítói, valamint egyéb) **kötelezettség** teljesítésére figyelembe vehető forrás: 3561 millió Ft a kötvénykibocsátásból, továbbá 400 millió Ft a kötvény hozamából származó pénzmaradvány. Ezek fedezetet nyújtanak a kötelezettségekre.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én fennálló kötelezettségeinek várható jövőbeni (2014. év utáni) pénzüntézeti kötelezettsége 34 843 759 CHF. Ezekre figyelembe vehető forrás az önkormányzat tájékoztatása szerint az értékesítésre kijelölt 1954 millió Ft értékű forgalomképes ingatlanvagyon, valamint egy gazdasági társaságban levő (5 000 millió Ft) tulajdoni részesedés. Ezek alapján hosszútávon a kötelezettségek forrásai nem számszerűsíthetők.

Az Önkormányzatnak 2010. év végén kezességvállalásból 10 millió Ft kötelezettsége állt fenn 2011. március 26-ig. Kezesség beváltására nem került sor.

¹³ Ki nem fizetett esedékes személyi jellegű juttatások és munkaadókat terhelő járulékok.

A közgyűlési előterjesztések tartalmazták a kötelezettségvállalás visszafizetési forrásait, a teljes futamidő várható kamat és tőkefizetési kötelezettségeit, az ár-folyam- és kamatkockázatok, valamint az adósságszolgálati korlát bemutatását.

Az Önkormányzat nem vizsgálta, hogy **az elhasználódott eszközök pótlása** milyen pénzügyi kötelezettséget jelent a számára. A 2007-2010 években a tárgyi eszközök után 3467 millió Ft értékcsökkenést számolt el, ugyanakkor felújításra csak ennek töredékét 685 millió Ft-ot (19,8%) fordított.

A végrehajtott **kiadáscsökkentő** intézkedések kiemelten a pénzügyi helyzet javítását célozták. A 2007-2010. években az intézményátstrukturizációk, a feladatváltások, valamint a takarékosági intézkedések hatásaként – az Önkormányzat kimutatása szerint – együttesen 1265 millió Ft kiadás megtakarítás keletkezett, amelynek 77%-a, 970 millió Ft a kapcsolódó álláshely csökkenések, intézményi átszervezések következtében jelentkezett. A kórházi feladat kiszervezése az Önkormányzatnak nem jelentett kiadási megtakarítást, mivel 2006-2009. év között a Kórház részére nem biztosított működési célra önkormányzati támogatást.

A létszámcsökkentő intézkedések következtében 2007-2010 között a Hivatalnál és intézményeinél összesen 2327 álláshelyet (részben üres állást) szüntettek meg, a 2006. december 31-i átlaglétszám 65%-át, amelyből 1903 főt jelentett a Kórház államháztartási rendszerből való kikerülése. Ennek figyelmen kívül hagyásával 424 fős álláshely csökkenés valósult meg, amelynek közel kétharmada ágazati szakmai, egyharmada intézményüzemeltetéshez, fenntartáshoz, gazdasági ügyek intézéséhez kapcsolódó álláshely volt. A megvalósított álláshely csökkenés a Kórházon kívüli 2006. december 31-i átlaglétszám 23%-a. A kiszervezett Kórház átlaglétszáma 9%-kal, 147 fővel csökkent, 2011. március 31-én 1562 fő volt. Az Önkormányzat és a Kórház együttes átlaglétszáma a 2006. decemberi 31-i 3570 főről 2010. március 31-ére 2946 főre csökkent, a 624 fő átlaglétszám csökkenés a 2006. évi átlaglétszám 17%-a.

A **bevételelnövelésre irányuló intézkedések** eredményeként képződő többletbevételnek 2007-2010 között – amelynek számszerűsített összege 1043 millió Ft volt – 99,9%-a a kötvénykibocsátásból származó átmenetileg szabad pénzeszközök befektetéséből realizálódott 1033 millió Ft bevételi növekményben, melyből az Önkormányzat 100 millió Ft-ot tekintett működési, 933 millió Ft-ot pedig felhalmozási célú bevételnek.

Az **utóellenőrzés** során megállapítottuk, hogy az Önkormányzat a helyi önkormányzatok gazdálkodási rendszerének 2007. évi ellenőrzése során a pénzügyi egyensúly javítására tett (egy célszerűségi) javaslatunkat hasznosította.

Az **Önkormányzat pénzügyi helyzetét összegezve** a következők emelhetők ki:

Az önkormányzati bevételt csökkentő központi intézkedések hatását az ellenőrzött időszakban részben egyenlítette ki az Önkormányzat kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedéseinek eredménye, ami kedvezőtlenül befolyásolta pénzügyi helyzetét. Az Önkormányzat intézményt nem vett át, a feladatok

gazdasági társaság részére történő átadása alapvetően nem befolyásolta a működés kockázatát. A vizsgált időszakban csökkenő mértékű felhalmozási kiadások finanszírozása biztosított volt, a 2010. utáni kötelezettségek forrása rendelkezésre áll. A működési célú kiadásai finanszírozására folyamatosan és növekvő mértékben vett igénybe az Önkormányzat 2007 és 2010 között folyószámlahitelt, valamint használt fel kötvényhozamot. A likvid hitelek állományának évről évre való emelkedése feszültséget okoz a működés finanszírozásában. A hosszú lejáratú kötelezettség finanszírozása a következő három évben a rendelkezésre álló fedezet ismeretében biztosított. A további években esedékessé váló kötelezettségek fedezetének megléte – figyelemmel főként a forgalomképes ingatlanok értékesíthetőségének bizonytalanságára – részben számszerűsíthető.

A Közgyűlés elnökének a saját hatáskörben tett intézkedésekről szóló tájékoztatása szerint a 2011. I. félévi teljesítés alapján várható illeték bevétel kiesés miatt 10 millió Ft kiadási előirányzatot zárolt a Közgyűlés. Felülvizsgáltak pályázathoz kapcsolódóan korábban vállalt kötelezettséget, közös közbeszerzést indítottak közüzemi szolgáltatásokra.

A feladatok és források közötti egyensúly megteremtésére irányuló központi döntések, a megyei önkormányzatok konszolidációjára, az intézmények átvételére vonatkozó törvényjavaslat elfogadása új feltételeket teremtett. Mindezekre figyelemmel az önkormányzat pénzügyi helyzetének stabilitása rövid és hosszú távú intézkedéseket igényel.

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet köteles az ellenőrzött szervezet vezetője összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az intézkedési tervet határidőben nem küldi meg a szervezet, vagy az továbbra sem elfogadható, az ÁSZ elnöke a hivatkozott törvény 33. § (3) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

A 2011 májusában lezárult helyszíni ellenőrzés tapasztalatai alapján – figyelembe véve az Önkormányzat észrevételeit és a saját hatáskörben tett intézkedéseit – az **alábbi javaslatokat tette az ÁSZ:**

a Közgyűlés elnökének:

1. tájékoztassa a Közgyűlést rendszeresen a pénzügyi helyzetről, azon belül a kötelezettségállomány alakulásáról, a feltételekben bekövetkező változásokról, az adósságot keletkeztető kötelezettségek teljesítési feltételeiről legalább 3 éves kitekintéssel;
2. terjesszen – feltételek további romlása esetén – a Közgyűlés elé cselekvési tervet a szükséges – üzemgazdasági számításokkal alátámasztott – újabb bevételnövelő, kiadáscsökkentő, beruházások és más kötelezettségek felülvizsgálatát, tartalékok készítését, méretgazdaságos intézményi struktúrát eredményező döntések meghozatala érdekében, a pénzügyi, működés egyensúly mielőbbi biztosítása és fenntarthatósága céljából;
3. gondoskodjon róla, hogy a jövőben az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló közgyűlési döntéseket megalapozó előterjesztések tartalmazzák legalább

- 3 éves kitekintéssel a várható kamat és árfolyamkockázatok bemutatását, és kezelési lehetőségeit;
4. gondoskodjon a fennálló lejárt szállítói tartozás okainak feltárásáról, szerkezetének bemutatásáról – beleértve az intézményeknél lejárt szállítói állomány értékét és napra számított arányát –, a szükséges intézkedések megtételéről, indokolt esetben a szállítókkal a lejárt tartozások mielőbbi rendezéséről a kockázatok minimalizálása érdekében;
 5. gondoskodjon a pénzügyi kötelezettségek finanszírozási lehetőségeinek számbavételéről, és arra források biztosításáról;
 6. mutassa be a Közgyűlésnek az éves költségvetési előterjesztésekben az értékcsökkenési leírás összegét, és ezzel arányban az elhasználandó eszközök pótlásának forrásigényét és lehetőségét.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATAI

Az Önkormányzat 2010. évi **költségvetési kiadásainak 88,2%-át, 7132 millió Ft-ot a kötelező, 11,8%-át (951 millió Ft-ot) az önként vállalt feladatok ellátására fordította.** A 2011. évi tervadatok alapján az önként vállalt feladatokra az összes költségvetési kiadás 6,3%-a jut (693 millió Ft)¹⁴, ami 5,5 százalékponttal kevesebb, mint az előző évben¹⁵. Az Önkormányzat önként vállalt feladatai a nemzetközi, a kulturális, a művészeti, a lapkiadó a sport és idegenforgalmi tevékenységhez kapcsolódnak, valamint támogatást nyújt civil szervezetek, alapítványok működéséhez. Az önként vállalt feladatok közül legnagyobb kiadást a kulturális és művészeti feladatok jelentették.

Az Önkormányzat kötelező feladatait az Ötv. és az ágazati törvényekkel összhangban az SzMSz 1. számú mellékletében, az önként vállalt feladatainak körét a 2. számú mellékletében részletezte.

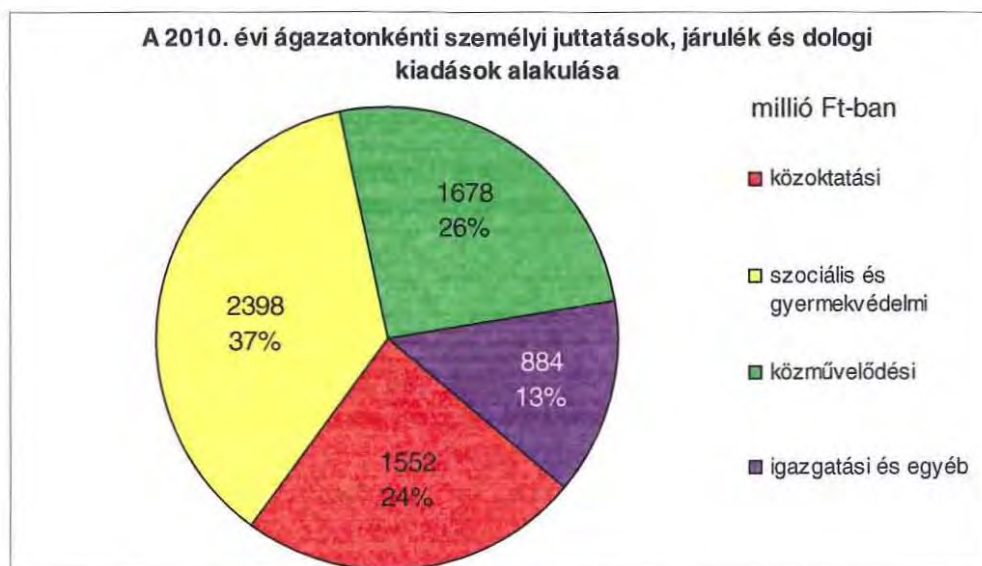
Az **Önkormányzat kiadási szerkezetét tekintve** 2010-ben a járulékokkal növelt személyi juttatások és a dologi kiadások 6512 millió Ft-os összegén belül meghatározó arányt¹⁶ – 2398 millió Ft-ot, 36,8%-ot – a 11 szociális és gyermekvédelmi intézmény feladatellátása jelenti. A közoktatási feladatokat ellátó hét intézmény kiadásokból való részesedése 1552 millió Ft, 23,8% volt. A 2010. évben a közoktatási feladatok kiadásait 52,9%-ban, a szociális és gyermekvédelmi feladatok kiadásait 53,7%-ban finanszírozta normatív költségvetési támogatás 821 millió Ft, illetve 1286 millió Ft összegben.

A közművelődési, levéltári, közgyűjteményi szolgáltatások és sport feladatok ellátását 11 intézmény biztosítja, kiadási arányuk 25,8%, 1678 millió Ft. Az igazgatási és egyéb ágazathoz sorolható személyi és dologi kiadások részaránya 13,6%, 884 millió Ft volt.

¹⁴ A 2011. évi önként vállalt feladatokra tervezett kiadásoknak valamivel több, mint egyharmadát, 248,5 millió Ft-ot teszi ki a megyei önkormányzati fenntartói támogatás. A kiadás kétharmad részének fedezetét az Önkormányzat részben a Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatától kapja, mivel a Megyei Művelődési Központ, a Szimfonikus Zenekar, a Mesebolt Bábszínház, az Ungaresca Táncegyüttes intézmények közös fenntartásúak. Emellett a Szimfonikus Zenekar és a Mesebolt Bábszínház állami támogatásban is részesül.

¹⁵ A kötelező és önként vállalt feladatokra fordított kiadások az Önkormányzat adatszolgáltatásán alapulnak.

¹⁶ Az Önkormányzat járulékokkal növelt személyi és dologi kiadásainak ágazatonkénti megbontása a BM részére készített, 2010. december 31-i adatokkal kiegészített adatszolgáltatás kigyűjtéséből származik.

A 2010. évi költségvetési kiadások 78,7%-a (6359 millió Ft) az intézmények, 16,6%-a (1344 millió Ft) a Hivatal költségvetésében szerepelt¹⁷. A Hivatal költségvetéséből a személyi és dologi kiadások 46,7%-kal (627 millió Ft-tal), a beruházások, felújítások 13,6%-kal (183 millió Ft-tal), a különböző megyepolitikai feladatokhoz, szervezetek támogatásához, finanszírozási tételekhez kapcsolódó kiadások 39,7%-kal (534 millió Ft-tal) részesülnek.

Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait 2010. december 31-én – a Hivatallal együtt – 30 költségvetési szervvel és két kizárólagos önkormányzati tulajdonú gazdasági társasággal látta el.

Az Önkormányzat által fenntartott költségvetési szervekből 26 önállóan működő és gazdálkodó, négy önállóan működő költségvetési szerv, az intézmények – alapító okirataik szerint – összesen 59 telephelyen működnek. Az elmúlt négy évben az önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervek száma 30-ról 26-ra, 13,3%-kal csökkent, az önállóan működő költségvetési szervek száma háromról négyre változott, a telephelyek száma eggyel csökkent. Az Önkormányzat feladatait 2010 decemberében az alábbi **intézménystruktúrával** látta el:

- szociális és gyermekvédelmi feladatokat 10 intézmény végzett (hét átmeneti és tartós szociális ellátást biztosító intézmény, három gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmény, ezen belül egy intézmény közös igazgatású többcélú oktatási és személyes gondoskodást nyújtó);
- közoktatási feladatot hét intézmény látott el (egy tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs, egy gimnázium, egy gimnázium és szakközépiskola, egy szakközépiskola, egy szakközépiskola és szakiskola, két általános iskola és speciális szakiskola, melyből egy intézmény egységes gyógypedagógiai intézmény);

¹⁷ Az Önkormányzat költségvetésében szerepelnek a kisebbségi önkormányzatok és a Vas Megyei Szakképzés-szervezési Társulás kiadásai 380 millió Ft összegben.

- kulturális és sport feladatokat látott el 11 intézmény (könyvtár, levéltár, múzeum, művelődési központ, képtár, táncegyüttes szimfonikus zenekar, báb-színház, lapkiadók, sportigazgatóság);
- igazgatási feladatokat látott el a Közgyűlés hivatala, egy intézmény pedig gazdasági szervezetként működik (hivatali épületfenntartás, üzemeltetés, karbantartás, gazdasági adminisztráció egy része tartozott ide).

Az egyes ágazatok kötelező feladatellátását 2010. december 31-én az alábbi mutatók jellemzik:

Megnevezés	közokta- tás	szociális és gyermek- védelem	egészségügy (gazdasági társaságként működő Kór- ház)	kultúra és sport
Az ágazatban foglalkoztatottak száma (fő)	341	699	1599	331
Az ágazat intézményeiben ellátottak összesen (fő)	1576	1672		
Fekvőbeteg ellátás férőhelyeinek száma (db)			1321	

Az Önkormányzat két **kizárólagos önkormányzati tulajdonú gazdasági társasággal rendelkezik:**

- A Vas Megyei Markusovszky Lajos Általános, Rehabilitációs és Gyógyfürdő Kórház Egyetemi Oktatókórház Zrt. 2007. október 1-től feladat kiszervezésével jött létre, korábban költségvetési keretek között kötelező feladatként látott el egészségügyi tevékenységet. A gazdasági társaság alapító okirat szerinti feladata az aktív valamint a krónikus fekvő- és járóbeteg ellátás, nappali kórházi továbbá gyógyfürdő ellátás. Fekvőbeteg ellátás férőhelyeinek száma 1321. Alapításának céljaként a hatékonyabb feladatellátást, a várható bevételek optimalizálását, a ráfordítások minimalizálását, a változó gazdasági környezethez való nagyobb fokú alkalmazkodást jelölték meg. A Zrt vagyonnal történő ellátását az Önkormányzat vagyonkezelői szerződéssel biztosította.
- A Vas Megyei Önkormányzat Vagyonkezelő Kft-t a közfeladatok ellátásához nem szükséges ingatlanok és ingóságok állagának védelmére, célszerű hasznosítására és gyarapítására alapították.

A kizárólagos önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok mellett az Önkormányzat a Büki Gyógyfürdő Zrt-ben 46,92%, a Vasivíz Zrt-ben 4,21%-os, a Nyugat-pannon Regionális Fejlesztési Zrt-ben 0,18%-os, a Mesteri Termál Kft-ben 10%-os részesedéssel rendelkezett.

2. PÉNZÜGYI EGYENSÚLYI HELYZET ALAKULÁSA

A hagyományos költségvetési szerkezet helyett az önkormányzat pénzügyi helyzetét a CLF módszerrel mutatjuk be, amelyben jobban elkülönülnek a vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások a feladatokkal kapcsolatos közvetlen működtetési bevételektől és kiadásoktól. A módszer következetesen elkülöníti a folyó és a felhalmozási költségvetés bevételeit és kiadásait, azok költségvetési egyenlegeit. A tárgyévi pozíciók meghatározása érdekében a figyelembe vett saját folyó bevételek, valamint saját felhalmozási bevételek nem tartalmazzák az előző évi pénzmaradványok felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket¹⁸.

A bevételek és kiadások besorolása általános közgazdasági megfontolásokon alapul, amely testet ölt az SNA statisztikai módszertanában is. Folyó tételek alatt értjük azokat a bevételeket és kiadásokat, amelyek az önkormányzat vagyoni helyzetét automatikusan nem változtatják. A bevételi oldalon ilyenek az adók, az illeték, az áfa bevételek és visszatérülések, a hozamok és kamatok, a költségvetési támogatások, az egyéb saját bevételek, valamint a működési célra átvett pénzeszközök és kapott támogatások. A folyó kiadások közé tartoznak a szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos működési kiadások, a kamatkidadások, valamint a működési célú transzferkiadások¹⁹. A felhalmozási vagy tőke tételek módosítják az önkormányzat vagyoni helyzetét. A privatizációs bevételek, az immateriális javak és tárgyi eszközök, valamint a részesedések értékesítése csökkentik, a fizikai beruházások és a pénzügyi befektetések növelik a vagyont. A pénzforgalmi bevételek és kiadások nem tartalmazzák a követelések elengedése miatt könyvelt tételeket, mivel ezek egymást kioltó, technikai jellegű elszámolási műveletek.

A **folyó költségvetés** egyenlege, a működési jövedelem megmutatja, hogy az önkormányzat éves folyó bevétele fedezetet biztosít-e a kötelező és önként vállalt feladatellátáshoz kapcsolódó éves folyó kiadására. A működési jövedelem negatív értéke pénzügyileg fenntarthatatlan helyzetet jelez. A mutató pozitív értéke megtakarítást mutat, amely forrásul szolgálhat az önkormányzat fennálló kötelezettségei megfizetéséhez, valamint fejlesztéséhez.

A **felhalmozási költségvetés** pozitív értéke felhalmozási többletet mutat, amely a jövőbeni fejlesztések forrását biztosíthatja. Amennyiben a folyó költségvetési hiány finanszírozása a felhalmozási többletből történik, ez szűkebb értelemben vagyonfelélésnek tekinthető. Amennyiben a felhalmozási költségvetés megtakarítása fejlesztési célú hitelek, kötvények adósságszolgálatát finanszírozza, az változatlan vagyontömeg mellett, a korábban megelőlegezett tőkebevételek valós realizációjának tekinthető. A felhalmozási deficit által generált finanszírozási igény önmagában nem jár pénzügyi kockázattal, a pénz-

¹⁸ A költségvetési években kialakuló hiány finanszírozása az előző években képzett tartalékok felhasználásával is történhet.

¹⁹ Transzferkiadásoknak azokat a folyó és felhalmozási tételeket nevezzük, amelyeket nem az adott önkormányzat használ fel szolgáltatásnyújtásra (pl.: ellátottak pénzbeni juttatásai, átadott pénzeszközök, garancia- és kezességvállalások stb.).

ügyleg fenntartható beruházásokhoz kapcsolódó kötelezettségvállalás (adósságszolgálat) előrelátó, tudatos költségvetési gazdálkodással teljesíthető.

A módszer a **pénzügyi kapacitás** (más néven a nettó működési jövedelem) fogalmát helyezi a középpontba. Az adós hitelfelvételi képessége, hosszú távú fizetőképessége vagy bonitása a pénzügyi kapacitással, ezen belül is a nettó működési jövedelemmel jellemezhető. A **nettó működési jövedelem** negatív értéke az egyes költségvetési években jelentkező adósságszolgálat túlzott mértékére utal²⁰. A nettó működési jövedelem negatív értékének felhalmozási többletből, vagy további hitelből történő finanszírozása pénzügyileg nem fenntartható gazdálkodást vetít előre. A pozitív értéket mutató nettó működési jövedelem fejlesztési kiadások fedezetét biztosíthatja, illetve a *folymatosan, évenként képződő pozitív nettó működési jövedelemből meghatározható* a jövőben vállalható, teljesíthető éves adósságszolgálat, ily módon az a hitelösszeg, amely – a többi tényezőt, feltételt adottnak tekintve – visszafizetési kockázat nélkül felvehető.

A CLF módszer alapján a pénzügyi kapacitás mértéke az önkormányzat összevont, nettósított, a központi információs rendszerbe a MÁK-on keresztül leadott éves költségvetési beszámolójának 80-as úrlapjában szerepeltetett adatok alapján került meghatározásra. A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt kiadásainak és bevételeinek főbb jogcímek szerinti alakulását a jelentés 2/a. számú melléklete tartalmazza.

Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak alakulását részletesen a hatályos számviteli előírások szerint készült, összevont éves költségvetési beszámoló adataira alapozva mutatjuk be. A bevételek és kiadások működési, valamint felhalmozási jogcímekre történő elkülönítését az éves költségvetési beszámoló, a zárszámadási rendeletek, továbbá – amely jogcímek²¹ esetében erre más lehetőség nem volt – az Önkormányzat adatszolgáltatása szerinti megbontás alapján végeztük el. A bevételek elemzése során figyelembe vettük a korábbi években keletkezett pénzmaradvány felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket is. A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, továbbá adósságszolgálatának alakulását a jelentés 2/b. számú melléklete tartalmazza.

²⁰ Kivéve, ha annak finanszírozására a korábbi években képzett tartalékok fedezetet nyújtanak.

²¹ Az előző évi maradvány visszafizetésének, az előző évi pénzmaradvány átadásának és átvételének, a kamatkidadásoknak, az egyéb pénzforgalom nélküli kiadásoknak, a hozam- és kamatbevételeknek, az átengedett adóknak, a költségvetési támogatásoknak, továbbá az előző évi pénzmaradvány igénybevételének működési és felhalmozási részre történő megosztásához az Önkormányzat által szolgáltatott adatokat vettük figyelembe.

2.1. A működési és felhalmozási egyensúly alakulása

CLF módszer szerinti önkormányzati adatok

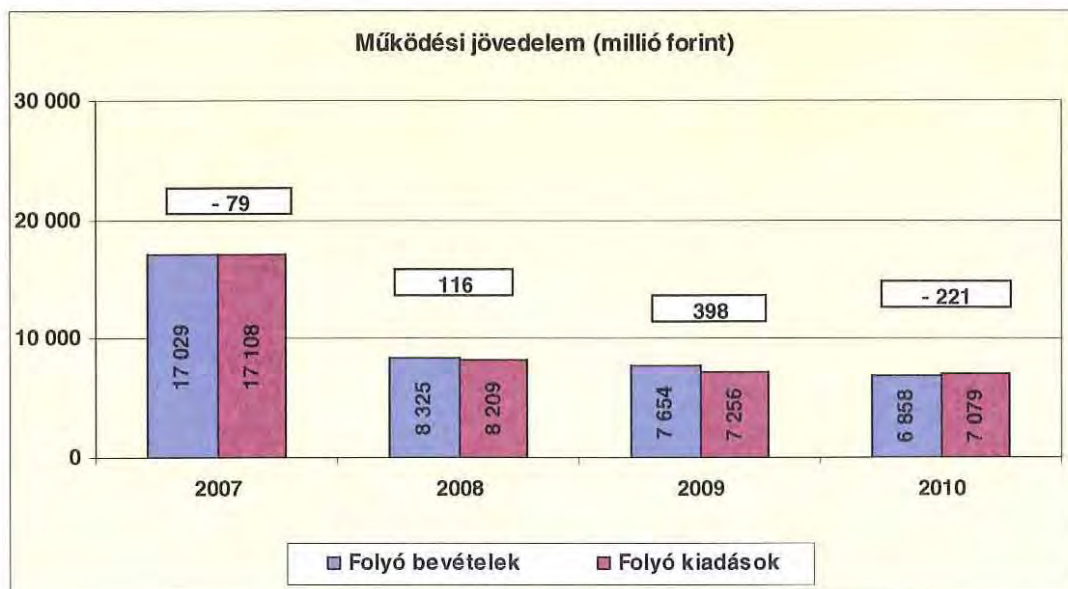
ezer Ft

Megnevezés	2007	2008	2009	2010
Folyó bevételek	17 028 787	8 325 378	7 654 028	6 858 611
Folyó kiadások	17 107 530	8 209 545	7 255 693	7 079 189
Működési jövedelem	-78 743	115 833	398 335	-220 578
Nettó működési jövedelem = működési jövedelem - tőkötörlesztés	-318 412	-133 435	208 224	-379 029
Felhalmozási bevételek	1 283 098	450 130	358 481	1 126 091
Felhalmozási kiadások	2 996 708	479 862	1 046 510	1 053 581
Felhalmozási költségvetés egyenlege	-1 713 610	-29 732	-688 029	72 510
Finanszírozási műveletek nélküli (GFS) pozíció= működési jövedelem+felhalmozási költségvetés egyenlege	-1 792 353	86 101	-289 694	-148 068
Finanszírozási műveletek egyenlege	2 352 071	-148 446	-164 824	1 150 386
Tárgyévi pénzügyi pozíció változás	559 718	-62 345	-454 518	1 002 318
Egyéb tájékoztató adatok				
Összes kötelezettség*	6 374 309	7 225 510	7 280 254	9 148 749
- ebből rövid lejáratú	493 871	496 835	599 325	1 364 326
Folyószámlahitel napi átlagos állománya**	157 075	216 081	226 527	332 798
Likvidhitel napi átlagos állománya	0	0	0	0
Munkabérhitel napi átlagos állománya **	0	0	0	0
Finanszírozásba vonható eszközök :	5 318 698	5 256 353	4 801 835	4 804 153
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok év végi állománya	2 000 000	2 000 000	2 000 000	1 000 000
Hosszú lejáratú bankbetétek év végi állománya	0	0	0	0
Értékpapírok év végi állománya	0	0	0	0
Pénzeszközök (idegen pénzeszközök nélkül) év végi állománya	3 318 698	3 256 353	2 801 835	3 804 153

* Az összes kötelezettséget a passzív pénzügyi elszámolások nélkül vettük figyelembe, mert a passzívák a pénzmaradvány elszámolás tételei közé tartoznak.

** A folyószámla-, likvid- és munkabér megelőlegezési hitel átlagos állományát 365 nappal számítottuk.

Az **Önkormányzat folyó költségvetési egyenlege, működési jövedelme** a 2007. illetve a 2010. évben negatív, a köztes időszakban pozitív összegű volt, melynek alakulását a következő ábra szemlélteti:

A **folyó költségvetés hiánya** (a működési forráshiány) 2007-ben a folyó kiadások 0,5%-át (79 millió Ft-ot), 2010-ben 3,1%-át (221 millió Ft-ot) jelentette. A működési forrástöbblet 2008-ban a folyó kiadások 1,4%-a (116 millió Ft), 2009-ben 5,5%-a (398 millió Ft) volt.

A **működési forráshiány finanszírozása** folyószámlahitelből történt. A folyószámlahitel napi átlagos állománya 2007-2010 között több mint kétszeresére nőtt (157 millió Ft-ról 333 millió Ft-ra).

Az Önkormányzat kötelezettségein²² belül a 2007-2009 közötti időszakban a rövid lejáratú kötelezettségek állománya közel 8% volt, a 2010. évi 14,9%-os aránnyal szemben. Az Önkormányzat 2006. december 31-én fennálló pénz és tőkepiaci kötelezettsége 1335 millió Ft-ról közel 6,5-szeresére, 8617 millió Ft-ra nőtt.

A rövid lejáratú kötelezettségek 2010-ben 1364 millió Ft-ot tettek ki, amely – főként a felvett folyószámlahitel összegének növekedése miatt – 870 millió Ft-tal (176,3%-kal) több a 2007. évi rövid lejáratú kötelezettségállománynál. A rövid lejáratú kötelezettségeknek a szállítói állomány 2007-ben 25,3%-át (125 millió Ft), 2008-ban 22,5%-át (112 millió Ft), 2009-ben 23,8%-át (143 millió Ft), 2010-ben 10,7%-át (146 millió Ft) tette ki, miközben a szállítói kötelezettségek a vizsgált időszakban 1,2-szeresére nőttek.

Az Önkormányzat pénzügyi kapacitása a vizsgált időszakban – kivétel a 2009. év – negatív értéket mutatott. A **nettó működési jövedelem**²³ értéke a folyó

²² passzív pénzügyi elszámolások nélküli

²³ pénzügyi kapacitás

költségvetési pozíció mellett az adott költségvetési év adósságtörlesztésének hatását is tükrözi.

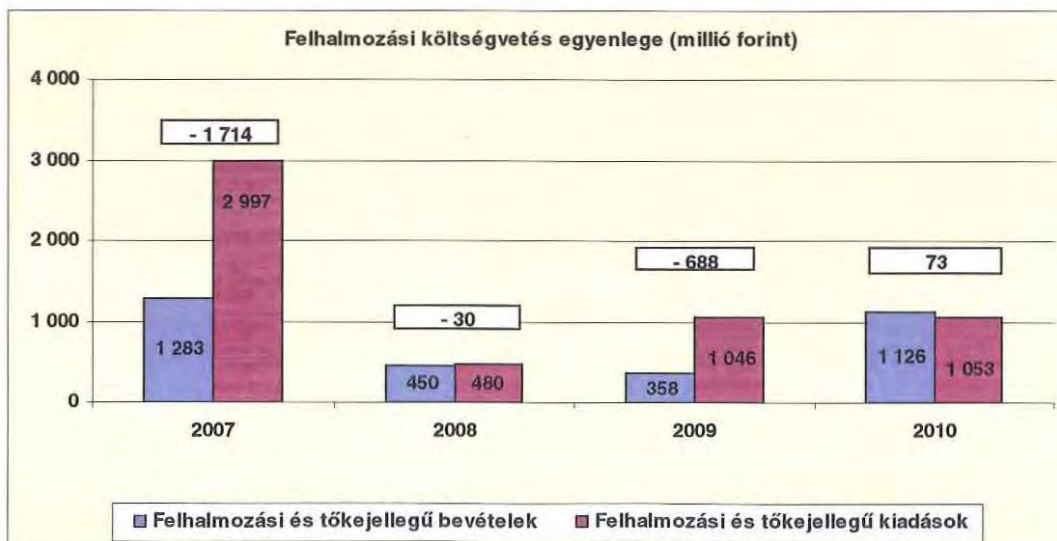
Az Önkormányzat nettó működési jövedelmének évenkénti alakulását az alábbi ábra szemlélteti:

A folyó költségvetés egyenlegének és a tőketörlesztésre (hiteltörlesztés és forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása) fordított összegeknek évenkénti különbözete (a nettó működési jövedelem) fokozatos javulás után 2010-ben a 2007. évi negatív érték alá csökkent, annak ellenére, hogy a tőketörlesztések csökkentek.

Az Önkormányzat felhalmozási költségvetésének egyenlege 2010. évben pozitív összegű volt a 2007-2009. évi felhalmozási hiánnyal szemben.

A felhalmozási költségvetés egyenlegének alakulását évről évre a következő ábra szemlélteti:

A felhalmozási forráshiánynak a felhalmozási és tőke jellegű kiadásokhoz viszonyított aránya 2007-ben 57,2% (1714 millió Ft), 2008-ban 6,2% (30 millió Ft) 2009-ben 65,7% (688 millió Ft) volt. 2010-ben a felhalmozási forrástöbblet a felhalmozási és tőke jellegű kiadások 6,9%-át (73 millió Ft-ot) jelentette.

A 2007-2009. közötti időszakban fennálló felhalmozási forráshiányt elsődlegesen kötvénykibocsátással biztosították. A kötvénykibocsátásból származó bevétel felhalmozási célra történő felhasználását több évre ütemezte az Önkormányzat (a kibocsátott 5 000 millió Ft kötvénybevételből 1413 millió Ft-ot használtak fel a 2008-2010. évek között). Emellett folyószámlahitel, valamint pénzmaradvány biztosította a felhalmozási egyensúlyt.

Az Önkormányzat évenkénti teljes finanszírozási hiánya²⁴ a CLF módszer szerint 2007-ben 2 032 millió Ft, 2008-ban 163 millió Ft, 2009-ben 480 millió Ft, 2010-ben 307 millió Ft volt.

Az Önkormányzat finanszírozási műveletei 2007-2010. évekbeni egyenlegének alakulását a következő ábra szemlélteti:

A finanszírozási többlet azt jelzi, hogy az éves költségvetések végrehajtása során szükség volt a pénzkészlet felhasználásán túl külső finanszírozás igénybevételére is. A finanszírozási célú műveleteket a vizsgált időszakban a jelentés 2./a számú mellékletének 4.1-4.8 pontjai részletezik.

Az Önkormányzat zárszámadási rendeletében a működési és fejlesztési hiányt/többletet a hagyományos költségvetési szerkezet alapján mutatta be²⁵, amelyről a jelentés 1. számú melléklete nyújt tájékoztatást. A 2007-2010. évi zárszámadási rendeletekben – a 2007. év kivételével – a működési bevételek összege meghaladta a működési kiadások összegét.

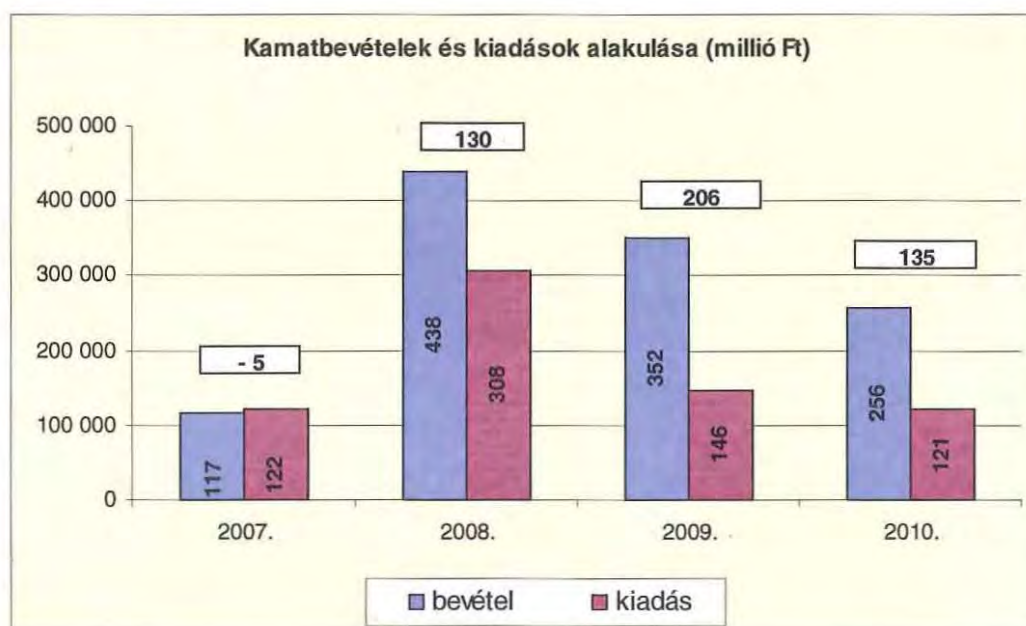
²⁴ a nettó működési jövedelem és a felhalmozási költségvetés egyenlegeinek összege

²⁵ Nincs kötelező előírás a működési és fejlesztési hiány megállapításának módjára.

A vizsgált időszakban a kötelezettségek (passzív pénzügyi elszámolások nélkül) 6374 millió Ft-ról 9149 millió Ft-ra emelkedtek, amely együtt járt a kamatkiadások növekedésével. Ugyanakkor a kötvénykibocsátásból származó bevételek lekötése révén – a 2007. év kivételével, amelyben a kamatkiadások 5 millió Ft-tal haladták meg a kamatbevételeket – a kapott kamatok folyamatosan meghaladták a fizetett kamatokat.

Az Önkormányzat 2007-2010 között összesen 1163 millió Ft kamatbevételt realizált, amely a teljes kamatráfordítás (697 millió Ft) 166,9%-át tette ki.

Az Önkormányzat kamatbevételeinek és kamatkiadásainak alakulását a következő ábra mutatja:

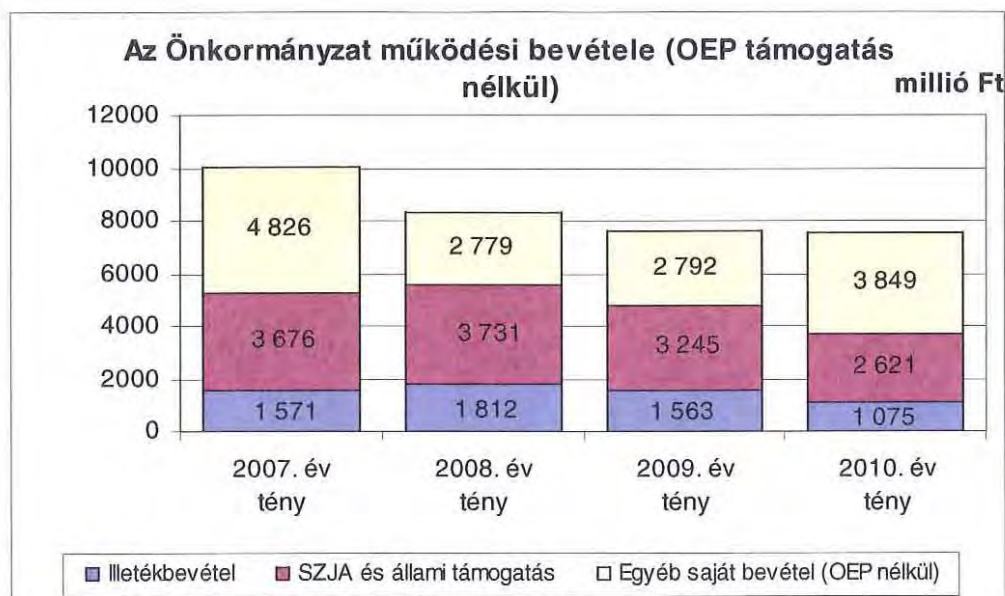
A 2007-2011 közötti időszakban az Önkormányzat kiadásainak és bevételeinek főbb jogcímeik szerinti alakulását a jelentés 2./b számú melléklete tartalmazza.

2.2. Az Önkormányzat bevételeinek alakulása

Az Önkormányzat 2007-2010 között realizált OEP támogatás nélküli főbb bevételi jogcímeinek számszaki adatait az alábbi táblázat részletezi és grafikonon mutatja be:

Megnevezés	2007. év tény	2008. év tény	2009. év tény	2010. év tény
Illetékbevétel	1 571 134	1 811 520	1 563 232	1 075 469
szja és állami támogatás	3 675 534	3 731 395	3 244 814	2 621 473
Egyéb saját bevétel (OEP nélkül)	4 826 109	2 779 072	2 791 956	3 848 560
Összes működési bevétel	10 072 777	8 321 987	7 600 002	7 545 502

ezer Ft

Az Önkormányzatnál az illetékbevétel a 2006. évi 1741 millió Ft-ról 9,6%-kal (170 millió Ft-tal) csökkent a 2007. évre. A csökkenésben szerepet játszott az Illeték hivatalnak – 2007. január 1-jétől – az APEH-hoz történő átszervezése is, miután az évente realizált illetékbevételekből (központi intézkedés következtében) évi 8,5% elvonásra került az adminisztrációs feladatokra. A beszedés költségeire elvont pénzüsszeg kevesebb volt, mint amekkora költségvetési kiadást jelentett korábban az Illeték hivatal működtetése²⁶ az Önkormányzatnak. A hivatal működtetésével kapcsolatos kiadások megszűnése és az adminisztrációs feladatokra visszatartott 8,5% között 2007-ben 112 millió Ft pozitív különbséget jelentkezett, de a 170 millió Ft-os bevételcsökkenésnek ez csak 65,8%-át tette ki.

Az illetékbevétel a vizsgált időszakban 2008-ban növekedett, amikor az előző évihez képest 15,3%-kal (241 millió Ft-tal) nőtt. 2008-ról 2009-re 13,7%-os (249 millió Ft) csökkenés következett be, majd a 2010. évben jelentősen mérséklődött, az előző évhez viszonyítva a csökkenés 31,2%-os (488 millió Ft) volt. Az illetékbevételekből 2006. évhez viszonyítva 2010-re 666 millió Ft-os, 38,2%-os csökkenés következett be.

Az átengedett szja és az állami támogatások együttes összege a 2008. évi 56 millió Ft-os, 1,5%-os növekedést követően központi forráskivonás hatására²⁷ folyamatosan és jelentős mértékben csökkent. Az előző évihez képest 2009-ben 13%-kal (487 millió Ft-tal), 2010-ben 19,2%-kal (623 millió Ft-tal) kapott kevesebb forrást az Önkormányzat az államtól ezeken a jogcímenek. A változást a normatíváknak a járulékváltozások miatti központi csökkentése, valamint a megyei önkormányzatokat érintő forráselvonás mellett az ellátotti létszám visszaesése idézte elő.

²⁶ A 2006. évben az Illeték hivatal működtetésére 245 millió Ft-ot fordítottak. Az éves illetékbevétel 8,5%-a 2007-ben 134 millió Ft, 2008-ban 154 millió Ft, 2009-ben 133 millió Ft, 2010-ben 91 millió Ft volt.

²⁷ a 2007. évi bázishoz képest

Az Önkormányzat beszámolójában szereplő OEP támogatás 2007-ben 6782 millió Ft volt, amely a kórház kiszervezés miatt 2010-re 28 millió Ft-ra csökkent.

A Kórház nélkül számított intézményi működési bevételek²⁸ 2007-2010 között 386 millió Ft-tal, 28,2%-kal nőttek, amelyhez hozzájárult a szociális ellátások térítési díjának önköltségalapú növelése. A fizetendő díjakat azonban az ellátottak egyre nagyobb arányban nem képesek megfizetni. A keletkező díjhátralékok miatt megnövekedett az Önkormányzat követeléseinek állománya, amely kedvezőtlenül hatott fizetőképességének alakulására.

A követelések nagysága önkormányzati szinten a 2010. év végére a 2007. évi 304 millió Ft-ról 444 millió Ft-ra (46,3%-kal) nőtt. A 2008. és 2009. évi csökkenést követően 2010-ben dinamikus növekedés jelentkezett (a 2009. évi követelés állománya (186 millió Ft) közel 2,4-szeresére nőtt).

Az Önkormányzat felhalmozási bevételei a vizsgált időszakban a következők voltak:

ezer Ft

Megnevezés	2007. év tény	2008. év tény	2009. év tény	2010. év tény
Tárgyi eszköz értékesítés	291 598	27 891	4 480	8 684
Állami támogatás	933 991	33 454	14 098	56 226
Átvett pénzeszköz	89 199	115 676	96 119	181 611
Egyéb felhalmozási bevétel	1 001 598	609 290	556 323	695 157
Felhalmozási tartalék	1 320 234	2 905 082	857 735	261 137
Összes felhalmozási bevétel	3 636 620	3 691 393	1 528 755	1 202 815

Az Önkormányzatnak tárgyi eszköz értékesítésből 2007-ben származott számottevő bevétele. Az APEH-nak értékesítették a tulajdonukban lévő illetékhivatali berendezéseket, járműveket. Ezen túlmenően négy ingatlan értékesítéséből keletkezett felhalmozási bevétel.

Állami támogatás a 2007. évben a címzett támogatással megkezdett Kórház sürgősségi betegellátó tömb kialakítása és céltámogatással megvalósuló egészségügyi gép beszerzés kapcsán keletkezett. Az egyéb felhalmozási bevételek üzletrész értékesítéshez, továbbá az intézmények fejlesztéseihez kapcsolódtak. Az Önkormányzat 2007. évben értékesítette a Florasca Kft-ben levő üzletrészt 156 millió Ft értékben. Az évenkénti nagy összegű felhalmozási tartalékot a fejlesztések finanszírozására – betétként – lekötötték.

²⁸ A 2007. évi működési bevételek 2579 millió Ft összegéből a Kórház bevétele 1210 millió Ft volt.

2.3. Az Önkormányzat kiadásainak alakulása

Az Önkormányzat Kórház nélküli²⁹ működési kiadásai főbb jogcímek szerinti bontásban az alábbiak voltak:

Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.
Működési kiadások	8 356 366	7 939 609	7 199 350	7 342 918
Működési kiadások (kamatkiadás nélkül)	8 333 837	7 904 463	7 155 385	7 299 280
Kamatkiadás	22 529	35 146	43 965	43 638
Személyi juttatások	3 983 083	3 855 926	3 513 655	3 406 325
Munkaadót terhelő járulékok	1 254 301	1 208 750	1 044 323	887 486
Dologi kiadások	1 965 169	2 107 261	2 017 975	2 152 767
Egyéb folyó kiadások	70 938	46 417	126 944	335 987
Támogatások, elvonások, egyéb folyó átutalások	992 282	569 611	289 021	437 265
ebből: működési célú pénzeszközátadás	825 470	328 595	118 065	206 642
Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés, működési célú	68 064	116 498	163 467	79 450

ezer Ft

Az Önkormányzat működési kiadásai 2007. december 31-ről 2010. december 31-re 12,1%-kal csökkentek (8356 millió Ft-ról 7343 millió Ft-ra).

Az Önkormányzat 2010-ben a működési költségvetés 58,5%-át (4294 millió Ft-ot) személyi juttatásokra és a munkaadókat terhelő járulékokra fordította, az üzemeltetést, intézményfenntartást biztosító dologi kiadásokra 29,3% (2153 millió Ft) jutott. A működési kiadásokon belül a személyi juttatások és járulékok aránya a vizsgált időszakban 62,7%-ról 58,5%-ra csökkent.

A személyi juttatások a létszámcsökkenések miatt minden évben csökkentek az előző évhez képest. 2010-ben a 2007. évben teljesített kiadásoknál 14,5%-kal (577 millió Ft-tal) voltak alacsonyabbak.

A dologi kiadások az Önkormányzatnál 2010-ben a 2007. évi szintnél 188 millió Ft-tal, 9,5%-kal voltak magasabbak. A 2009. év kivételével³⁰ minden évben az inflációt meghaladó mértékben nőttek a dologi kiadások, amelynek ellentételezése a központi forráselosztásban nem jelentkezett. Fedezetét az Önkormányzat a végrehajtott kiadáscsökkentő intézkedések mellett folyószámlahitelből biztosította.

A bevételek jelentős csökkenése miatt működési célú pénzeszközátadásokat 2007-ről 2008-ra 60%-kal³¹, 2009-ben az előző évhez képest további 64,1%-kal (118 millió Ft-ra) csökkentette, a 2010. évben 75%-kal – 207 millió Ft-ra – növelte a Közgyűlés.

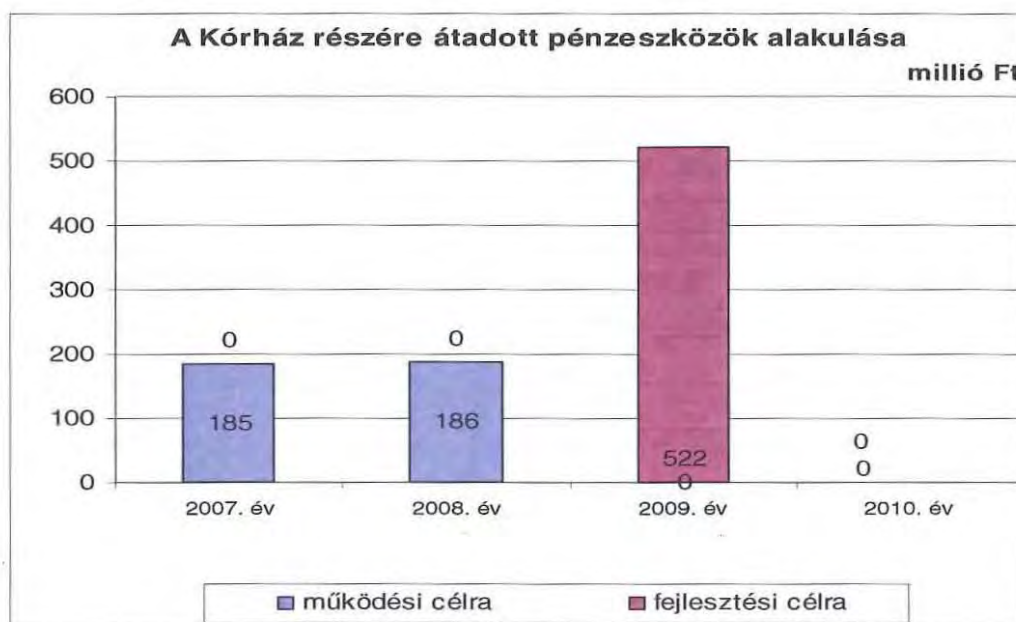
²⁹ A Kórház 2007. október 1-től gazdasági társaságként működik. Az Önkormányzat 2007. évi működési kiadásai az összehasonlíthatóság érdekében nem tartalmazzák a Kórház kiadásait.

³⁰ Ebben a költségvetési évben az előző évhez képest a dologi kiadások 89 millió Ft-os, 4,2%-os csökkenése következett be.

³¹ 825 millió Ft-ról 329 millió Ft-ra

Az Önkormányzat a gazdasági társaságként³² működő Kórház működési kiadásaihoz a 2007-2008. években 371 millió Ft-tal járult hozzá. A Kórháznak átadott működési pénzeszközök a létszámcsökkentésekhez kapcsolódó többletköltség fedezetéhez, a 13. havi juttatások kifizetéséhez és a dolgozók egyszeri kereset kiegészítéséhez kapcsolódtak. Az átadott pénzeszközökből 337 millió Ft a központi költségvetésből megigényelt összeg volt, 34 millió Ft-ot pedig az Önkormányzat megállapodás alapján biztosított a zrt-ben dolgozók egyszeri kereset-kiegészítésére.

A működési célú önkormányzati pénzeszközátadáson felül 2009-ben további 522 millió Ft-ot adott a Közgyűlés a Kórháznak fejlesztési célra. A pénzeszközátadások évenkénti megoszlását a következő grafikon mutatja be.

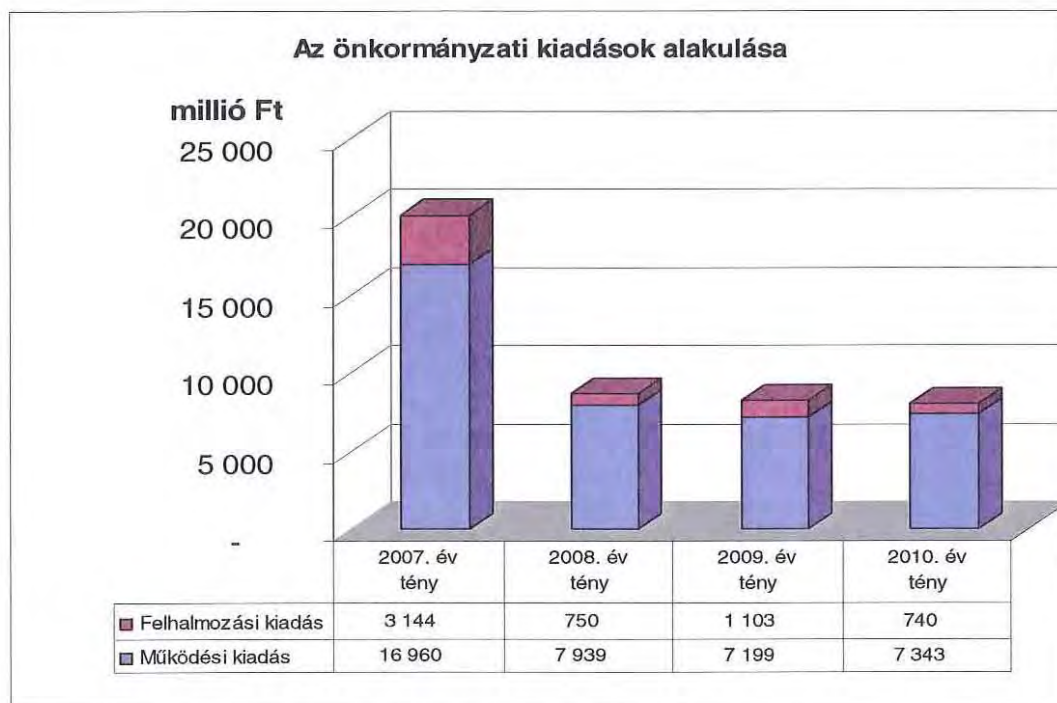
A Kórház bevételei a 2007. évi 12 580 millió Ft-ról³³ 2010. évre 11 482 millió Ft-ra, 8,7%-kal, ezen belül az OEP támogatás 29 millió Ft-tal, 0,3%-kal csökkent. A Kórház 2007. évben intézményként 8446 millió Ft, zrt-ként 2614 millió Ft működési kiadást teljesített. A 2010. évben a működési kiadások 10 912 millió Ft-ra, 1,3%-kal csökkentek 2007-hez viszonyítva. A Kórház éves beszámolója szerint 2008-ban 511 millió Ft mérleg szerinti nyereséget, 2009-ben 511 millió Ft, 2010-ben 283 millió Ft mérleg szerinti veszteséget ért el.

A működési és felhalmozási kiadások arányának változásában 2007-2010 között elmozdulás figyelhető meg, a felhalmozási kiadások aránya 15,6%-ról 9,2%-ra csökkent.

³² A Kórház 2007. október 1-től működik gazdasági társaságként.

³³ Az összeg együttesen tartalmazza a 2007. szeptember 30-ig intézményként, 2007. október 1-től gazdasági társaságként kapott bevételeket.

A kiadások megoszlásának alakulását a következők grafikon szemlélteti:

2007-2010 között a 10 millió Ft teljes bekerülési költség feletti **beruházások** és felújítások száma 25 volt, amelyek több mint negyedéhez (hét fejlesztéshez) uniós forrásokat is igénybe vettek. A 10 millió Ft alatti fejlesztésekkel együtt – melynek összértéke 654 millió Ft – 2010-ben 31 uniós projekt megvalósítása volt folyamatban. Az összesen 5066 millió Ft bekerülési költségű fejlesztésekből 4913 millió Ft, 96,8% a kötelező feladatellátást szolgálta.

Az Önkormányzat 2007-2010. években együttesen 2467 millió Ft-ot fordított fejlesztéseinek finanszírozására, ennek 9,4%-a, 232 millió Ft a 10 millió egyedi beszerzési érték alatti fejlesztésekhez kapcsolódott. A kisebb értékű beruházásokhoz 22 millió Ft uniós és hazai forrást terveznek pályázati úton megszerezni.

Ezen időszakban a három legmagasabb bekerülési költségű – 2007-2010. években befejeződött – beruházások az alábbiak voltak:

- a Markusovszky Kórház rekonstrukciója címzett támogatással 2004-2007. évek között valósult meg, amelynek során a sürgősségi betegellátó tömb építésére került sor. A fejlesztés bekerülési költsége 2607 millió Ft volt, amelyet 2470 millió Ft-ban címzett támogatás, 137 millió Ft-ban saját forrás finanszírozott;
- a TÁMOP 2.2.3 A Vas megyei szakképzés fejlesztése a vasi TISZK keretein belül projekt tervezett bekerülési költsége 360 millió Ft, amelynek kifizetése 2010. december 31-ig megtörtént. A 2009-ben indult és 2010-ben befejeződött projekt önerő nélkül, EU-s támogatásból valósult meg.

- a nevelőszülői otthon kialakításának 170 millió Ft-os bekerülési költségét az Önkormányzat saját bevételeiből fedezte. A fejlesztés 2008-2009. évek között valósult meg, amelynek során ötlakásos hivatásos nevelőszülői gyermekotthont alakítottak ki.

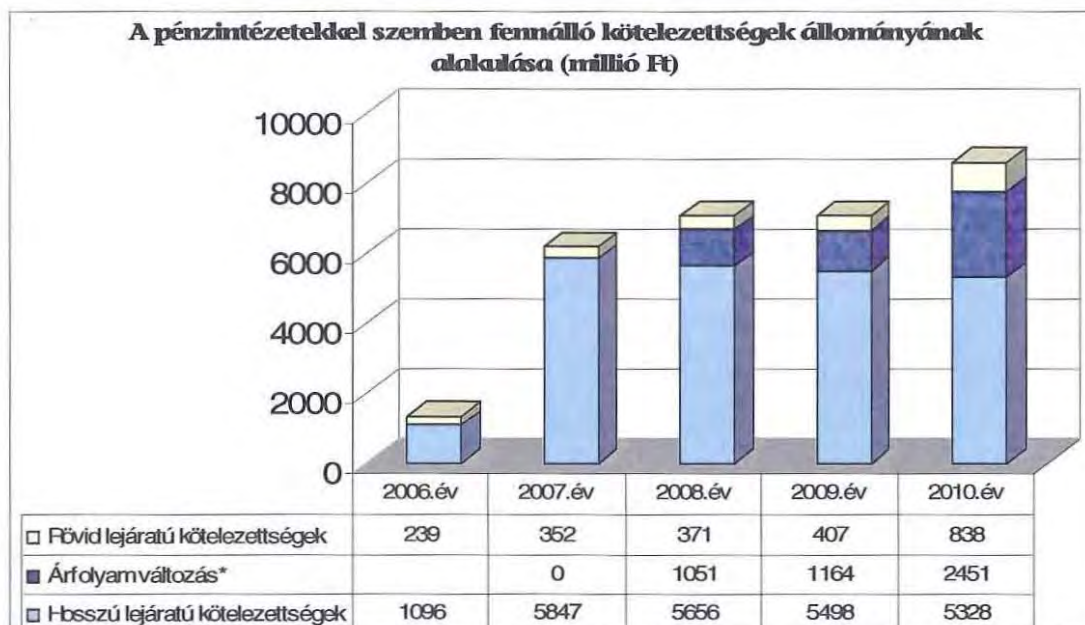
Az Önkormányzat **fejlesztési tevékenységét a pályázati kiírások nagyban befolyásolják**, mert a jelentkező működési forráshiány és saját felhalmozási bevételei alacsony szintje miatt beruházásokat csak külső források, uniós és hazai támogatások elnyerése esetén tud megvalósítani.

A pályázati tevékenység eredményeként az Önkormányzat 2007-2010 között összesen 5066 millió Ft bekerülési költségű beruházást folytatott, illetve indított el, amelyből 324 millió Ft a 2010. évet követő időszakra vállalt kötelezettség. A felhalmozási kötelezettségvállalások között kórházi fejlesztés nem szerepelt. A felhalmozási kiadások önrészenek forrásait saját bevételekből, felhalmozási célú kötvénykibocsátásból, illetve annak kamataiból finanszírozták.

3. KÖTELEZETTSÉGEK BEMUTATÁSA

3.1. A pénzügyintézetek felé fennálló kötelezettségek alakulása

Az Önkormányzat **pénzügyintézeti kötelezettségeinek állománya** 2006. december 31-től 2010. december 31-ig **6,5 szerezésre**, 1335 millió Ft-ról 8617 millió Ft-ra **nőtt**. Fennálló pénzügyintézeti kötelezettségei kötvény kibocsátásából, hosszú lejáratú hitel igénybevételeiből, valamint folyószámlahitelek igénybevételeiből keletkeztek.

Az Önkormányzat fennálló pénzügyintézeti kötelezettségvállalásaira közgyűlési döntés alapján került sor. A kötelezettségvállalásból származó források **fel-**

használati céljait meghatározták. A Közgyűlés döntéseit megalapozó előterjesztések csak részben³⁴ **tartalmazták** ugyanakkor a kötelezettségvállalás **visszafizetési forrásainak**, a teljes futamidő várható **kamat és tőkefizetési kötelezettségeknek**, az **árfolyam- és kamatkockázatnak a bemutatását**. Az előterjesztésekben kitértek az **adósságszolgálati korlát bemutatására**, a Közgyűlés döntéseit ennek figyelembevételével hozta meg.

Az Önkormányzat a kötelezettségvállalások során az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásának felső határát nem lépte túl.

Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalással megvalósított felhalmozási kiadások fedezetül szolgáló esetleges bevételt növelő, illetve kiadást csökkentő vonzatát, illetve ennek a fejlesztéshez, felújításhoz vállalt kötelezettségek visszafizetési forrásként való számbavételét nem vizsgálták.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én **CHF-ben fennálló adósságot keletkeztető kötelezettségvállalása** a következő volt:

Megnevezés	Kibocsátás, illetve szerződéskötés időpontja	Összeg CHF	Kibocsátási, vagy lehívási árfolyam	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
Fejlesztések Vas Megyéért Kötvény	2007.11.11	33 490 000	149,3	3 havi LIBOR CHF+0,31%	Fejlesztés, fejlesztési tartalékképzés

A Fejlesztések Vas Megyéért kötvény kibocsátásából származó bevétel 20,1%-át Vas Megye fejlesztéseire, pályázati önerő biztosítására, 3,5%-át utófinanszírozott pályázatok megelőlegezésére, 0,6%-át kölcsönnyújtásra, 4,0%-át folyószámla hitelkeret kiváltásra használták fel. A kötvényből az Önkormányzat 3587 millió Ft-ot még nem használt fel.

A Közgyűlés a társadalmi gazdasági programjában elhatározott fejlesztési feladatainak megvalósítása érdekében pályázatot írt ki kötvény pénzügyi lejegyzésére vonatkozóan. A pénzügyi kiválasztása meghívásos pályázati eljárás keretében történt. Négy pénzügyi adta be indikatív ajánlatát, a Közgyűlés a kötvény lejegyzőjének a szolgáltatási kondíciók közül legjobb ajánlatot adót választotta. A kötvény lejegyzője eltért az Önkormányzat számlavezetőjétől.

³⁴ A Közgyűlés a 67/2001. (V. 24.) számú határozatában az ERSTE Bankkal kötött hitelszerződéshez fedezetként az OEP bevételt jelölte meg. A balatonlellei ingatlan megvásárlásához felvett hitelhez a költségvetés mellett jelzálogjog bejegyzést jelölt meg a Közgyűlés. A HVB Bank 1,1 milliárdos fejlesztési hitelszerződése a teljes futamidő várható kamat és tőkefizetési kötelezettségét tartalmazta. A Közgyűlés a 155/2005. (IX. 23.) számú határozata alapján a hitelből 250 millió Ft-ot az Önkormányzat, 850 millió Ft-ot a Kórháznak kell visszafizetnie, forrást nem jelöltek meg. A kötvénynél nem szerepelt a visszafizetési forrás.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én **HUF-ban fennálló adósságot** keletkeztető kötelezettségvállalása az alábbi volt:

ezer Ft-ban

Megnevezés	Kibocsátás időpontja	Összeg HUF	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
Hosszú lejáratú hitel	2006.03.23	1 100 000	6,98%	Kórház részére gép-műszer beruházás

Az Önkormányzat 2007-2010 között a CHF-ben fennálló pénzügyi kötelezettségére **tőkét nem törlesztett**. A tőketörlesztés 2012. december 31-től a futamidő végéig (2027. december 31.) negyedévenként lesz esedékes. Az Önkormányzat 2010. december 31-ig 1 727 700 CHF (293 millió Ft) kamatot, valamint a kötelezettséghez kapcsolódóan 7,1 millió Ft egyéb díjat és költséget (7 millió Ft kibocsátási díj) fizetett.

Az árfolyamváltozás hatása is befolyásolja a kötelezettségek alakulását, azonban annak mértéke előre pontosan nem határozható meg, csak várakozásokon alapuló tendenciák jelezhetők. A Számv. tv. 60. § (4) bek. meghatározza, hogy az árfolyam-különbözetet év végén a kötelezettségek vagy követelések között a könyvviteli mérlegben nyilván kell tartani, azonban az árfolyam-különbözet valójában nem realizálódott. Annak megítéléséről azonban, hogy a devizában kibocsátott kötvényekért és felvett hitelekért kapott forinthez képest a kötvények visszavásárlásakor, illetve a hitelek visszafizetésekor jelentkező forint kötelezettség többletkiadást (árfolyamvesztés) vagy megtakarítást (árfolyamnyereség) eredményez a futamidő végén, a teljes kötelezettség rendezését követően lehet képet alkotni. Mindaddig, amíg törlesztési kötelezettség nem áll fenn (türelmi idő, moratórium), a tőkére vonatkoztatva nem értelmezhető sem az árfolyamvesztés, sem az árfolyamnyereség.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én fennálló kötelezettségeinek várható jövőbeni, a teljes futamidőre vonatkozó tőke-, kamat- és egyéb fizetési kötelezettsége – az utolsó fizetési kötelezettség alapját képező teljes (alapkamat és kamatfelár) kamat- és egyéb szerződéses kondíciókkal számolva – 2011-2013 között 7 343 255 CHF, 2014 után 34 843 759 CHF.

Az Önkormányzat 2007-2010 között hosszú lejáratú hiteltörlesztésre és kamatfizetésre 1096 millió Ft-ot fordított, melyből 571 millió Ft tőke és 228 millió Ft kamat a 2010. év végén fennálló hitelszerződéshez kapcsolódott. A hitel törlesztéséhez a Kórház 2011. március 31-ig 497 millió Ft-ot utalt át az Önkormányzat számlájára.

Az Önkormányzat 2007-2010. december 31. között az átmenetileg szabad pénzeszközein 1163 millió Ft **kamatbevételt realizált**, melyből 1033 millió Ft volt kötvény befektetéséből származó bevétel és 130 millió Ft az intézmények

és a Közgyűlés hivatala elkülönített bankszámláin rendelkezésre állt forrás befektetéséből³⁵.

A kötvényből származó kamatbevételből fizette az Önkormányzat többek között a kamatot, a kibocsátási és egyéb költségeket, fejlesztésre 73 millió Ft-ot, 100 millió Ft-ot működési célra fordított, fejlesztési bevétel elmaradásra³⁶ 70 millió Ft-ot használt fel. A kötvény fel nem használt részének lekötéséből származó kamatbevétel (1 033 millió Ft) három és félszeresét (352,6%-át) tette ki a kötvény kibocsátás miatt megfizetett kamatnak.

Az Önkormányzat **likviditását** a vizsgált időszakban csak **folyószámlahitel igénybevételével tudta biztosítani**, mivel a tervezett hiányszinthez ez jelentett finanszírozási forrást.

A **folyószámlahitel** és a **munkabér megelőlegezési hitel** alakulását az alábbi táblázat mutatja be:

ezer Ft-ban

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011.március 31.
I. Folyószámlahitel					
a folyószámlahitel keretösszege január 1-jén	250 000	570 000	600 000	600 000	1 000 000
teljesített kamat és egyéb költség	21 452	33 785	42 396	43 442	12 421
II. Munkabér megelőlegezési hitel					
igénybevett hitel összesen:	18 148	-	-	-	-
teljesített kamat és egyéb költség	34	-	-	-	-

A folyószámlahitel és munkabér megelőlegezési hitel kondíciói és egyéb költségei a következők voltak³⁷:

Megnevezés	Kamat (referencia+ kamatfelár)	Egyéb költség
Folyószámlahitel		
2007. év	3 havi BUBOR +0,15 %	x
2008. év	3 havi BUBOR +0,15 %	x
2009. év	3 havi BUBOR +2,0%	x
2010. év	3 havi BUBOR +2,0%	x
2011. év	3 napi BUBOR+2,0% 700 M Ft-ig, 3 havi	x
Munkabér megelőlegezési hitel		
2007. év	3 havi BUBOR+0,3%	x

³⁵ Közoktatási intézményeknél a szakképzési hozzájárulások, más intézményeknél a pályázatokon nyert támogatások után keletkezett kamatjövőírás. Felhasználása működési kiadásokra történt.

³⁶ A költségvetésben megtervezett vagyonhasznosítási bevétel nem teljesült, a tervezett és megvalósított kiadásokra így teremtettek fedezetet.

³⁷ A referencia kamat az alábbiak szerint alakult:

MNB BUBOR fixing (átlagkamat) %-ban					
Referencia kamat	2007.évi	2008.évi	2009.évi	2010.évi	2011.március 31-ig
3 havi BUBOR	7,75	8,87	8,64	5,5	6,03

A 2007. évben fennálló 250 millió Ft-os tartós folyószámlahitel-keret 2011. évre négyszeres (1000 millió Ft) lett. A vizsgált időszakban az Önkormányzat az év minden napján (kivétel 2007. év, amikor 23 nap híján, 342 napon át) igénybe vette a folyószámlahitel keretét. Az átlagos napi állomány a 2007. évben volt a legalacsonyabb, 168 millió Ft, a 2011. március 31-ei volt a legmagasabb, 456 millió Ft. Az áttekintett időszakot jellemző folyamatos likviditási problémák finanszírozása (folyószámlahitel) az Önkormányzatnak a 2007-2010 között összesen 141 millió Ft kamatráfordítást eredményezett.

A folyószámlahitel-keret kimerülése miatt az Önkormányzat a munkabérek kifizetéséhez 2007. április 2-án 18,1 millió Ft összegű munkabér megelőlegezési hitelt vett igénybe, a törlesztés az önkormányzati hivatal többletbevételéből az igénybevétel követő hónapban megtörtént. Kamat címén az Önkormányzat 34 ezer Ft-ot fizetett ki. A 2008. évtől 2011. március 31-ig már nem vett igénybe munkabér megelőlegezési hitelt az Önkormányzat.

Az alapkamat mértékének alakulása jelentős hatással van az adott devizanemben kifejezett, a teljes futamidőre számított, várható kamatköltség nagyságára. Az Önkormányzat jelenleg fennálló kötvénye esetében a **kamatfizetési kötelezettségek alakulását is jelentősen befolyásolta a referencia kamat változása**, melyet az alábbi táblázat mutat be:

Megnevezés	Kibocsátási, lehívási	Utolsó fizetéskori	Változás %
	alapkamat %		
3 havi LIBOR CHF	2,29	0,1717	-92,5

A kötvény kibocsátási, lehívási időpontja: 2007. október 11-e, az utolsó kamatfizetési kötelezettség 2011. március 31-én volt.

Amennyiben a referenciakamat nem változott volna, az Önkormányzatnak kibocsátáskori referenciakamattal számolva 2010. december 31-ig 2 829 905 CHF kamatfizetési kötelezettsége jelentkezett volna. A kamatváltozások miatt azonban az Önkormányzatnak **1 102 205 CHF-el kevesebb fizetési kötelezettséget kellett teljesítenie**, mint amivel a szerződés megkötésekor számolnia kellett.

Az Önkormányzatnál a kötvény törlesztése 2012. december 31-én kezdődik.

A Közgyűlés 2010. április 30-án döntött a kötvénykibocsátáshoz kapcsolódó óvadéki betét elhelyezéséről. A hitelező bank kezdeményezte, hogy az Önkormányzat nyújtson biztosítékot. Kinyilvánította azon szándékát, hogy hajlandó kockázatot vállalni a jegyzéskori árfolyam 110%-a erejéig, de a 110% feletti részre biztosítékot kér. A Közgyűlés a 88/2010. (IV. 30.) számú határozatában felhatalmazta a Közgyűlés elnökét a 2007. évi kötvénykibocsátáshoz kapcsolódó óvadéki betét elhelyezésére vonatkozó szerződés megkötésére, melyet 2010. május 6-án az érintettek aláírtak. A kötvény vételre tekintettel megállapodtak, hogy az óvadékot nyújtó köteles 758 millió Ft-ot a szerződés aláírásának napján az óvadéki-letéti számlán elhelyezni.

A helyszíni vizsgálat alatt további hitel-igénybevételről, illetve kötvénykibocsátásról szóló döntést nem készítettek elő.

A 2011-2014. évekre szóló **gazdasági programban a pénzügypolitika részeként a kötvény törlesztésére való fedezet megteremtését** kiemelt feladatként határozta meg a Közgyűlés. Rögzítették a céltartalék képzés szükségességét, valamint azt is elvárásaként fogalmazták meg, hogy a kötvénykibocsátásból azokat a célokat támogassák, amelyek elsősorban közösségi célokat szolgálnak és befektetési célú megtérülő beruházások.

3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek alakulása

Az Önkormányzatnak és gazdasági társaságainak lejárt szállítói tartozásai és egyéb kiadás elmaradásait az alábbi táblázat tartalmazza:

ezer Ft-ban

Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
	december 31.	december 31.	december 31.	december 31.	március 31.
Lejárt szállítói tartozás	84 012	64 894	105 918	100 246	81 035
ebből Kórház	-	-	-	-	-
Gazdasági társaságok lejárt szállítói tartozása	0	0	0	171 778	0
Egyéb kiadás elmaradás	2 902	10 967	4 231	4 653	411
Tartozásállomány összesen:	86 914	75 861	110 149	276 677	81 446

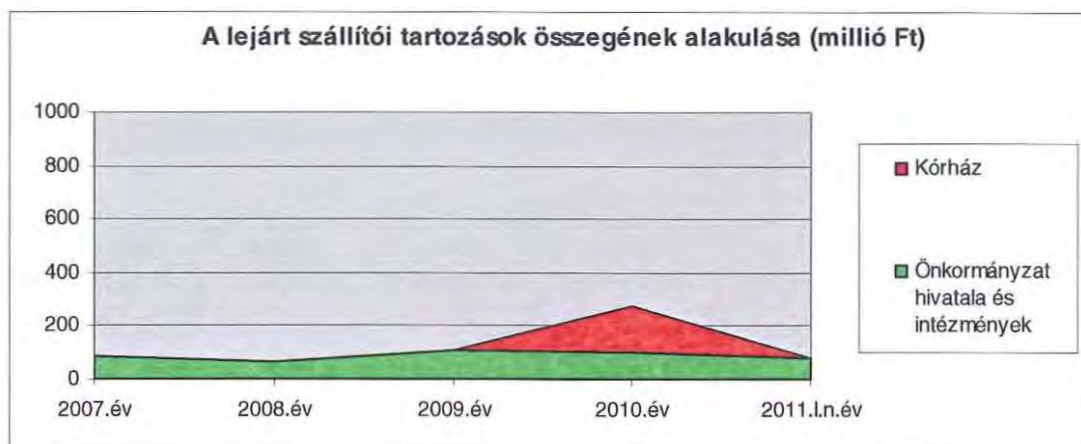
Az Önkormányzat **lejárt szállítói tartozása** és **egyéb kiadás-elmaradása** az áttekintett időszakban változó képet mutatott. Az előző évhez viszonyítottn a 2008. és a 2011. I. negyedévében csökkent, míg 2009. és a 2010. évben nőtt. A tartozásállomány 2007-ről 2010-re 87 millió Ft-ról 277 millió Ft-ra **növekedett**. A lejárt szállítói tartozásból kiugróan magas a 2010. évben a Kórháznál Zrt-nél jelentkező állomány, azon ingatlanfelújítási számlák miatt, amelyekhez a konszolidációs támogatás év végéig nem érkezett meg. 2011. március 31-re pozitív irányú változás történt, a tartozásállomány a 2007. évinél (87 millió Ft) is alacsonyabb lett, annak 93,7%-át (81 millió Ft) tette ki.

Az Önkormányzatnál a 2010. év végi lejárt szállítói tartozásállomány 10,3%-a (10 millió Ft) meghaladja a 91 napot. A 30 napot meghaladó lejárt tartozásállomány 52,8%-a (21 millió Ft) 30-60 nap közötti, 21%-a (8 millió Ft) pedig 61-90-nap közötti.

Az egyéb kiadás-elmaradásnál³⁸ a 2010. év végéről a 2011. I. negyedév végére 91,2%-os (4 millió Ft) csökkenés történt, ami egyrészt a felhalmozási kiadás kifizetése, másrészt az Önkormányzat intézményeinél a ki nem fizetett, de esedékes személyi juttatások és járulékaik kifizetése miatt következett be.

³⁸ Egyéb kiadás elmaradást a ki nem fizetett esedékes személyi jellegű juttatások és ki nem fizetett esedékes munkaadókat terhelő járulékok tették ki.

A 2010. december 31-i mérlegben kimutatott szállítói kötelezettség 146 millió Ft volt. A **le nem járt tartozásállomány** 45 millió Ft-ot tett ki, amelynek legnagyobb összegű tétele az állomány 36,4%-a (17 millió Ft) egy intézmény tartozása volt. Az Önkormányzatnál a 2010. év végén kimutatott szállítói kötelezettségre fedezetet a mérlegben kimutatott 444 millió Ft követelésállomány nyújthat.

A **Közgyűlés a lejárt szállítói kötelezettségek rendezésével**, a vizsgált időszakban hét alkalommal **foglalkozott**, és az állomány csökkentése érdekében pénzügyi finanszírozási műveletekről döntött: a 2007. évben 12 millió Ft összegű szállítói állomány, 2009. évben 22 millió Ft összegű és 2010. évben 45 millió Ft összegű szállítói állomány kifizetéséhez biztosított fedezetet³⁹.

2010. évben egy esetben került sor fizetés átütemezésére, a Kórház Zrt. 1 millió Ft összegben megállapodott a szállítókkal az átütemezésről.

3.3. Egyéb kötelezettségek alakulása

A kötelező feladatellátáshoz kapcsolódóan a **Vas Megyei Múzeum** 2006. január 17-én Xerox nyomtató és 2006. március 26-án haszongépjármű beszerzésére **kötött lízingszerződést** bruttó 0,5 millió Ft, illetve bruttó 4 millió Ft összegben. Nem kötelező feladatellátáshoz kapcsolódóan az Önkormányzat **Gyermek-, Ifjúsági és Családi Üdülőközpontja** Balatonberény **több lízingszerződést** kötött gépjármű beszerzésre: 2006. október 30-án 4 millió Ft összegben, a 2007. május 9-én 6 millió Ft összegben, 2007. augusztus 8-án és 2007. november 12-én 3 millió – 3 millió Ft összegben (2010. február 8-án a Közgyűlés Ellátó Szervezete lett az új lízingbe vevő partner a 2007. augusztus 8-án a CIB Lízing Zrt-vel kötött lízingszerződésnél). A pénzügyi kötelezettségek teljesítését követően a lízingelt eszköz maradványértéke – az Önkormányzat nyilvántartása szerint – 2010. december 31-én 2 millió Ft volt.

³⁹ A szállítói állomány rendezésére a Dr. Nagy László Gyógypedagógiai Intézménynél, a Szombathelyi Szimfonikus Zenekarnál, az Életünk Szerkesztőségénél és a Gyermek-, Ifjúsági és Családi Üdülőközpontjánál került sor.

Az Önkormányzatnak a vizsgált időszakban **két kezességvállalással kapcsolatos kötelezettségvállalása volt**. 2007. október 30-án a Savaria TISZK Kft hitelfelvételéhez szükséges önkormányzati kezességvállalás megadására került sor 67 millió Ft összegre a tulajdoni hányadnak megfelelően. 2010. március 26-án a Vagyonkezelő Kft. 10 millió Ft összegű folyószámlahitel visszafizetéséhez vállalt készfizetői kezességet az Önkormányzat. A kezességvállalások időtartama egy év volt. Kezesség beváltására nem került sor.

Az Önkormányzatnak jelzálogjoggal terhelt ingatlana 2010. december 31-én nem volt.

A tapolcai körzeti Földhivatal határozata szerint az Önkormányzat tulajdonába levő Badacsonytomaj 035/19 hrsz. ingatlanról a 2000. évben bejegyzett kerefbiztosítéki jelzálogjog 2009. július 17-én törésre került. A 600 millió Ft összegű jelzálogjog – OTP hosszú lejáratú hiteléhez kapcsolódott, mely Balatonlelle Napospart 3. sz. alatti ingatlan 50%-os tulajdoni hányadának megvásárlásához vett az Önkormányzat – bejegyzés 3 ingatlanra történt, a további két ingatlan a Vagyonkezelő Kft. vagyonkezelésében van.

A vizsgált időszakban nem történt meg annak felmérése, hogy az **elhasználódott eszközök pótlása** milyen kötelezettséget jelent az Önkormányzat számára. A felújításokra, az eszközök pótlására elsősorban az intézmények működőképességének biztosítása, illetve a szakhatósági előírások figyelembevételével került sor. Az Önkormányzat a 2007-2010. években a tárgyi eszközök után **3467 millió Ft összegű értékcsökkenést számolt el**, ugyanakkor **felújításra az elszámolt értékcsökkenés 19,8%-át (685 millió Ft) fordították**.

Az **Önkormányzat** a 2010. évben a **Vas Megyei Múzeumok Igazgatósága részére 50 millió Ft kölcsönt nyújtott** kötelező feladataink ellátása érdekében. Az intézmény öt pályázatot nyerte el, melynek utólagos központi finanszírozása miatt az Önkormányzat megelőlegezte a támogatást. A kölcsönt az intézmény visszafizetési kötelezettséggel kapta, melyet a Közreműködő szervezettől a támogatás bankszámlára utalásának napján köteles teljesíteni.

A Közgyűlés döntött arról, hogy fejlesztési hitelt vesz fel a Kórház haemodinamikai fejlesztéséhez, és a felvett hitel összegéből **850 millió Ft-ot a Kórház részére** felhalmozási célú **kölcsönként átad**. A kötelező feladatellátáshoz kapcsolódó beruházások megvalósítására megállapodást kötöttek, melyben a 850 millió Ft összegű kölcsön és annak járulékaira vonatkozó visszafizetési feltételeket rögzítették. A Kórház a megállapodásban foglaltak alapján, állandó átutalási megbízást volt köteles adni a visszafizetésre, melynek módosításához és visszavonásához az Önkormányzat hozzájárulása szükséges.

2008. április 8-án jött létre az a kölcsönszerződés, mely a **Vagyonkezelő Kft. részére 5 millió Ft tagi kölcsön** nyújtását rögzíti. A kölcsön működési kiadásokra használható fel, a visszafizetés határidejét (2008. november 30.) rögzítették a szerződésben. A Vagyonkezelő Kft. a kölcsönt határidőre visszafizette. A Vagyonkezelő Kft. **2009-ben 30 millió Ft tagi kölcsönt** kapott annak érdekében, hogy a „Kemenesaljai Kistelepülésekért” Kommunális Szolgáltató Kht-ben üzletrészt vásároljon. A kölcsönszerződést 2009. május 8-án kötötték

meg, melyben a visszafizetés feltételeit is meghatározták. A kölcsönszerződés szerint 2011. március 31-ig visszafizetés nem volt indokolt.

A Közgyűlés döntött arról, hogy visszatérítendő támogatást nyújt a Társadalomtudományok és Európa-tanulmányok Intézete Alapítvány részére. Az „ún. norvég alaphól” elnyert támogatás megérkezéséig a projekt megvalósítását segítő áthidaló kölcsönt folyósított az Önkormányzat, melyet a megállapodásban rögzített határidőre visszafizetett.

4. PÉNZÜGYI EGYENSÚLY MEGTEREMTÉSE ÉRDEKÉBEN HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

A jelentésben szereplő CLF módszer szerint bemutatott **működési és felhalmozási hiány mindamelllett alakult ki, hogy** a vizsgált időszakban az Önkormányzat **folyamatosan intézkedéseket tett**, hogy alkalmazkodjon a finanszírozási rendszer változása miatti forráscsökkenéshez. Ennek érdekében **bevételnövelő és kiadáscsökkentő döntéseket hozott**.

A kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedések megtétele kiemelten a pénzügyi helyzet javítását célozták. A legjelentősebb mértékű kiadási megtakarítást a létszámleépítésekkel érték el, emellett sikerült megőrizniük intézményeik gazdálkodásának stabilitását.

Az Önkormányzat gazdasági programjában megfogalmazott elvárások szerint 2007-től több alkalommal hozott intézmény-átstrukturizációs döntéseket:

- Az Önkormányzat 2007-2010. évi kiadásaira ható intézkedések egy része visszanyúlik a 2006. évhez. A Pedagógiai Intézetet a Közgyűlés döntése alapján a 2006. évben megszüntették, feladatai egy részét – **feladatellátási megállapodás alapján** – a Berzsenyi Dániel Főiskola, másik részét a tanulási képességvizsgáló bizottság látja el. Az ebből kimutatott megtakarítás 249 millió Ft volt.
- Az Önkormányzat gazdasági programjában megfogalmazott – az ellátórendszerek szerkezetének átalakítására, működtetés racionalizálására vonatkozó – elvárások szerint 2007-ben megtörtént az egészségügyi ellátórendszer átalakítása. A Közgyűlés 1/2007. (II. 12.) számú határozata alapján 2007. február 15-ével **a szentgotthárdi Kórházat a Megyei Kórházba integrálták**, majd a Közgyűlés – 132/2007. (VI. 29.) számú határozatával – az egészségügyi feladat ellátására **zártkörűen működő, nonprofit részvénytársaságot hozott létre** 2007. október 1-jétől, amelynek vagyonnal történő ellátását vagyonegyeztetési szerződés útján biztosította. A személyi állomány 83%-ának (1571 fő) továbbfoglalkoztatása megvalósult. A kiszervezés anyagi megtakarítást nem jelentett, mivel az Önkormányzat 2004-2007. év között önkormányzati forrásból nem biztosított működési támogatást a Kórház részére.
- Ugyanebben az évben az Önkormányzat 2007. december 1-i hatállyal **vagyonkezelő kft-t alapított**, 100%-os tulajdoni hányaddal. A társaság törzstőkéjét 0,5 millió Ft készpénzben állapították meg. A korábban intézmények által kezelt vagyoni körből vagyonkezelői szerződéssel kerültek in-

gatlanok és ingóságok a társasághoz, elsősorban azok, melyek közfeladat ellátásához nem szükségesek. A Kft. vagyongazdálkodási tevékenysége eredményeképpen képződő nyereség az Önkormányzat tulajdonában levő vagyoni körben hasznosítható.

- A 2008. évben a Közgyűlés 155/2008. (VII. 4.) számú határozatával **megszüntette a vasvári Béni Balog Ádám Gimnázium, Posta és Bankforgalmi Szakközépiskola kollégiumát**, amelyből az Önkormányzat 12 millió Ft megtakarítást számszerűsített.
- Az átszervezések 2009-ben is folytatódtak. 2009. december 31-ével a Közgyűlés 234/2009. (XI. 13.) számú határozatával megszüntette a Vas Megyei Önkormányzat Gyermek, Ifjúsági és Családi Üdülőközpont, Balatonberény költségvetési szervet. Az **üdültetési feladatot** továbbiakban a **Vagyonkezelő Kft. látja el** feladat-ellátási megállapodás alapján, melyhez az Önkormányzat a 2010. évben 22 millió Ft-ot biztosított. A megszüntetett intézmény előző évi támogatása 52 millió Ft volt. Ezen önként vállalt feladat átadásával az Önkormányzat kiadási szintjét kívánta csökkenteni.
- A 2007-2010. években takarékosági intézkedésként az intézményátszervezések mellett a **költségvetési megszorítások** kaptak hangsúlyt. A Közgyűlés a költségvetési koncepció elfogadásakor minden évben az intézmények felülegyeleti támogatásának csökkentéséről döntött, melyet az intézmények a nem kötelező bérelemek visszaszorítása mellett elsősorban létszámleépítéssel tudtak kigazdálkodni. A költségvetés készítését megelőzően a Közgyűlés rendeletben meghatározta az intézmények számára engedélyezett létszámkeretet.

Az **intézményi feladatok racionalizálásáról** a Közgyűlés döntött, ezekhez részletes előterjesztések készültek, melyekben a tervezett intézkedések indokait, célját bemutatták. Az intézményi integráció, átszervezés végrehajtásához kikérték a szakmai szervezetek véleményét, a jogszabályban előírt egyeztetéseket lefolytatták.

Az egészségügyi feladatok kiszervezésénél a gazdasági társaságként működő Kórháztól az alapító a korábbinál hatékonyabb, a várható bevételek optimalizálását, a ráfordítások minimalizálását, a változó közgazdasági környezethez való nagyobb fokú alkalmazkodást várta.

Az átszervezés várható anyagi kihatását nem számszerűsítették, viszont a Kórház részére nyújtott önkormányzati támogatások évenkénti összehasonlítása alapján a kiszervezés az Önkormányzat számára nem jelentett megtakarítást. Az átszervezést megelőző években (2004-2006) az Önkormányzat a Kórház részére működési célra önkormányzati támogatást nem biztosított, fejlesztési célú támogatást pedig a 2005. és a 2006. évben dolgozói lakásépítési támogatás céljára nyújtott 0,6-0,6 millió Ft összegben. Az Önkormányzat a Zrt-ként működő Kórháznak a 2007. és a 2008. évben eseti működési célra adott át pénzeszközt együttesen 371 millió Ft összegben. Ebből 337 millió Ft a központi költségvetésből igényelt összeg volt a 2007. évi létszámleépítéssel és a 13. havi illetménnyel kapcsolatban, 34 millió Ft-ot pedig önkormányzati megállapodás alapján biztosított a Kórház Zrt-ben dolgozók egyszeri kereset-kiegészítésére, mivel a 162/2008. (VI. 19.) Korm. rendelet hatálya csak a költségvetési szerveknél fog-

lalkoztatottakra terjedt ki. Ezen túl az Önkormányzat a 2009. évben 522 millió Ft pénzeszközt adott át eseti felhalmozási célra a Kórház Zrt. részére, diagnosztikai gép vásárlására. A 2010. évben az Önkormányzat nem nyújtott támogatást a Kórház részére.

A Kórház éves üzleti jelentéseit a Közgyűlés megtárgyalta, mely szerint a 2009. évben 511 millió Ft mérleg szerinti veszteséggel zárt, a 2010. évben viszont 1178 millió Ft működésből származó pénzforgalmi nyereséget mutatott ki. Az üzleti jelentések nem tértek ki a szakmai színvonal, valamint a működés személyi és tárgyi feltétek évek közötti változására. Az Önkormányzat az átszervezés hatását nem értékelte.

A Vagyonkezelő Kft. létrehozását részletes, előzetes hatástanulmány készítése nem előzte meg. A gazdasági társaság éves beszámolóját a Közgyűlés megtárgyalta. A Kft. a 2008. évben veszteségesen működött, a 2009. évben 7 millió Ft, a 2010. évben 5 millió Ft volt a mérleg szerinti eredménye. Az Önkormányzat az átszervezés hatását nem értékelte.

A 2007-2010. években a feladatváltozások, valamint a takarékosági intézkedések hatásaként együttesen **1265 millió Ft kiadási megtakarítást mutattak ki**⁴⁰, amelynek 77%-a, 970 millió Ft a kapcsolódó álláshely csökkenések, intézményi átszervezések következtében jelentkezett.

A 2007-2010. évek kiadáscsökkentő intézkedéseit beavatkozási területenként az alábbiak részletezik:

	ezer Ft-ban			
Az érvényesített kiadáscsökkentés területei	Személyi juttatások és járulékaik	Dologi, működési kiadások	Pénzeszköz átadások, támogatások	Összesen
A Közgyűlés működése	216 953	53 470	76 960	347 383
Az Önkormányzat hivatalánál	7668	0	0	7688
Az intézményeknél	769 626	136 699	3 694	910 019
ÖSSZESEN	994 247	190 169	80 654	1265070

A **Közgyűlés** működési körében a kimutatott megtakarítások nettósított, többletköltségek felmerülését is számba vevő kiadáscsökkentő intézkedések eredményének 72%-a, 249 millió Ft a 2006-ban megszüntetett Pedagógiai Szakszolgálat feladatainak megtakarításából adódott. A megtakarítások 22%-át, 77 millió Ft-ot a különböző helyi szervezeteknek és egyesületeknek, rendezvények céljára nyújtott támogatások, valamint egyes feladat-ellátási megállapodás alapján fizetendő támogatás összegének csökkentése alapozta meg. A megtakarítások 6%-a, 21 millió Ft realizálódott a képviselői tiszteletdíjak és költségtérítések kiadásainál abból adódóan, hogy a 2010. évi önkormányzati választások után a közgyűlési tagok száma 25 fővel, a bizottsági tagok létszáma 44 fővel csökkent.

⁴⁰ A kiadások csökkentését célzó intézkedések elmaradása esetén 2007-2010. évek között a számítások alapján 1 265 070 ezer Ft-tal magasabbak lettek volna az Önkormányzat kiadásai.

A **Hivatalban** végrehajtott megtakarítási intézkedések ügyintézői álláshelyek megszüntetéséhez kapcsolódó döntések voltak, amelyek összességében a 2006. december 31-jei állapothoz viszonyítva 2011. március 31-ig 5 fő ügyintézői létszám csökkentését eredményezték.

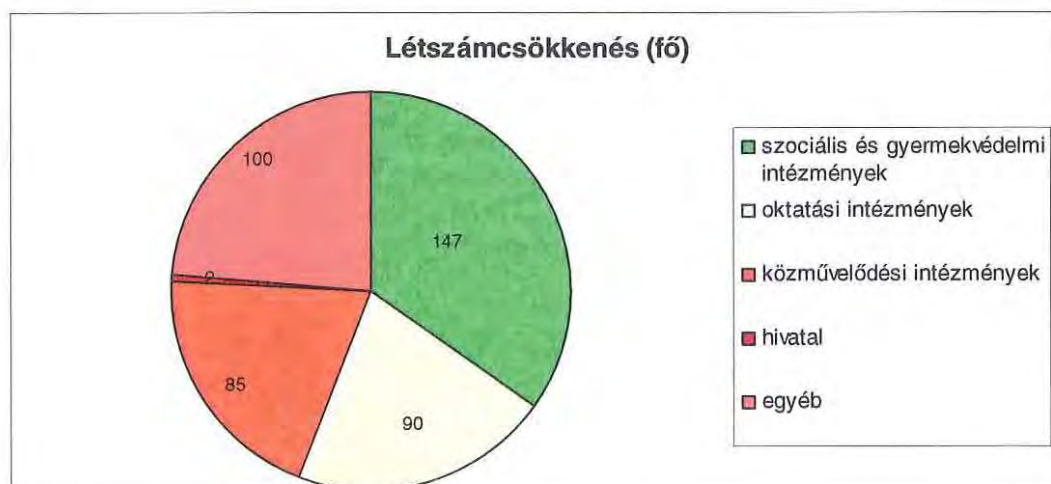
Az Önkormányzat hivatalának létszáma 2006. december 31-én 88 fő volt, ebből a kormányzati intézkedések miatt az Illetékhivatal létszáma, 39 fő 2007. január 1-től az APEH állományába került. A hivatalnál lezajlott átszervezések kapcsán létszámcsökkentési és -növelési intézkedés egyaránt történt, ugyanakkor természetesen 5 fő álláshelyét szüntették meg az eltelt időszakban.

Az önkormányzati szinten kimutatott megtakarítási intézkedések 71,9%-át, 910 millió Ft-ot az **intézmények** körében érvényesítették. Ezen belül a megtakarítások 84,6%-a, 770 millió Ft a személyi juttatások és járulékoknál realizálódott. A Közgyűlés által meghatározott létszámkeret, valamint költségvetési keretszám alapján az intézményvezetői döntésekből származó kiadáscsökkenések az üres álláshelyek zárolása, foglalkoztatási formák megváltoztatása, nem kötelező bérelemek megszüntetése, költségtérítések csökkentése miatt következtek be. A különböző beszerzési és szolgáltatási szerződések felülvizsgálatával megtakarított összegek részaránya 12%, 107 millió Ft. Az üdültetési feladatok kiszervezéséből adódó megtakarítás 3%-ot, 30 millió Ft-ot tesz ki, a gondozotti létszám csökkenése miatt az ellátottak juttatásainál 4 millió Ft megtakarítás keletkezett, melynek aránya nem éri el az 1%-ot.

A **létszámcsökkentő intézkedések** következtében 2007-2010 között a Hivatalnál és intézményeknél összesen 2327 álláshelyet (részben üres állást) szüntették meg, a 2006. december 31-jei átlagléttség 65%-át, amelyből 1903 főt jelentett a Kórház államháztartási rendszerből való kikerülése.

Ennek figyelmen kívül hagyásával 424 fős álláshelycsökkenés valósult meg, amelynek közel kétharmada ágazati szakmai, egyharmada intézményüzemeltetéshez, fenntartáshoz, gazdasági ügyek intézéséhez kapcsolódó álláshely volt. A megvalósított álláshelycsökkenés a Kórházon kívüli 2006. december 31-i átlagléttség 23%-a.

A 2007-2011. I. negyedévben végrehajtott létszámcsökkenés eredményét az alábbi grafikon szemlélteti:

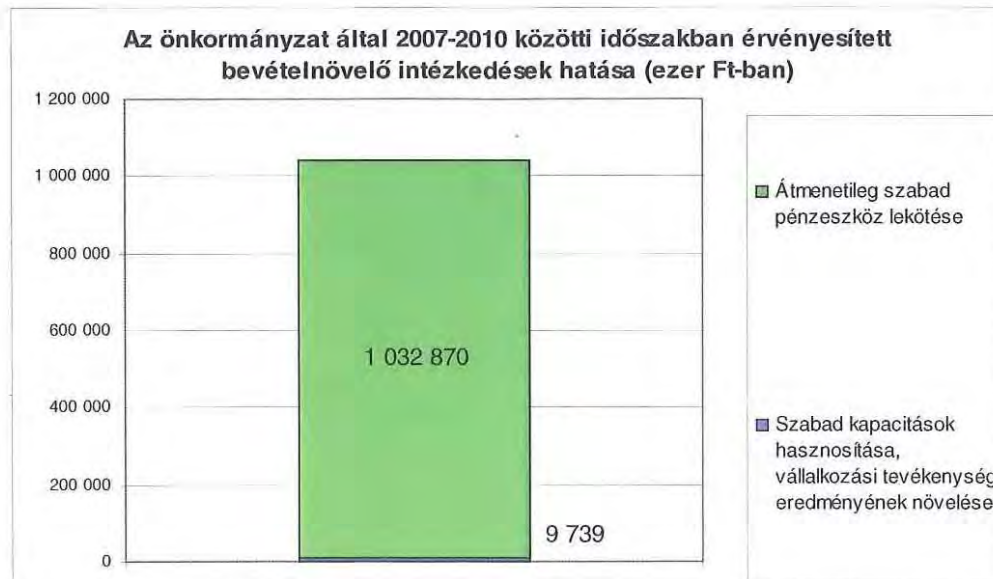

A helyi szervezési intézkedések végrehajtásához az önkormányzat az áttekintett időszak alatt 480 millió Ft központi költségvetési támogatásban részesült, amelynek felhasználásával 342 fő álláshelyet tartósan leépített. A megszüntetett álláshelyek 85%-ához (1985 fő) központi támogatás nem kapcsolódott. A kiszervezett intézmények dolgozóinak 83%-át (1597 fő) az Önkormányzat gazdasági társaságainál továbbfoglalkoztatták. Az intézkedések eredményeként az Önkormányzat Kórházon kívüli 2006. december 31-i átlagléttszáma 2011. március 31-re 477 fővel (26%-kal) csökkent⁴¹, ebben tükröződik a kormányzati intézkedések miatti álláshelycsökkenés (Illetékhivatal 39 fő) hatása is. Ezt nem tekintve, az álláshelycsökkenés 24%-os (438 fő). A kiszervezett Kórház átlagléttszáma 9%-kal, 147 fővel csökkent, 2011. március 31-én 1562 fő volt. Az Önkormányzat és a Kórház együttes átlagléttszáma a 2006. decemberi 31-i 3570 főről 2010. március 31-ére 2946 főre csökkent, a 624 fő átlagléttszám csökkenés a 2006. évi átlagléttszám 17%-a.

Az önkormányzatnál **2011. első negyedévében folytatódtak a megtakarítási intézkedések**, az elhatározott 361 millió Ft kiadási megtakarítás 71%-a (256 millió Ft) személyi juttatás és járulék jellegű volt, amelynek a 63%-a (162 millió Ft) az intézményeknél elrendelt megszorító intézkedésekhez, valamint három hivatali ügyintézői üres álláshely megszüntetéséhez kapcsolódott. A 2011. évi költségvetési rendelet alapján az intézményi álláshelyek számát további 42 fővel tervezik csökkenteni, valamint a dolgozók egy részénél részmunkaidős foglalkoztatást szándékoznak megvalósítani, a garantált bérminimum feletti bérelemeket megszüntették. A Közgyűlés működéséhez kapcsolható kiadások várhatóan 184 millió Ft összegben csökkennek, amelynek 51%-a (94 millió Ft) tiszteletdíjak csökkentése miatti megtakarítás, amely a közgyűlési és bizottsági tagok számának csökkenéséből adódott. A költségcsökkentő döntések következtében mérsékelték a Közgyűlés működtetésének kiadásait, csökkentették a bizottságok számát. Az önként vállalt feladatok kötelezettségvállalásait felülvizsgálták, az előző évhez képest csökkentek a civil szervezetek, egyesületek, rendezvények jóváhagyott támogatási keretei, egyes feladatok megszűntek. Ez utóbbi tervezett intézkedések együttes hatása 81,5 millió Ft. A feladatellátási megállapodásokat, szolgáltatási szerződéseket is felülvizsgálták, a támogatásokat 8,5 millió Ft-tal csökkentették.

A kiadáscsökkentő intézkedések mellett az Önkormányzat **bevételnövelő intézkedésként** a kötvénykibocsátásból származó, átmenetileg szabad pénzeszközöket befektette, és ebből adódóan a 2007-2010. év közötti időszakban 1033 millió Ft bevételt realizált, melyből 100 millió Ft-ot tekintett működési célú, 933 millió Ft-ot pedig felhalmozási célú bevételnek. További bevételnövelő intézkedésként az intézmények fokozták bérbeadási tevékenységüket, melyből adódóan 6 millió Ft bevétel realizálódott. Az Önkormányzat a beszéd fogyatékos tanulók ellátását más önkormányzat részére térítéskötelessé tette, melyből 4 millió Ft többletbevétel realizálódott.

⁴¹ Az Önkormányzat átlagléttszáma – Kórházon kívüli átlagléttszáma – 2006. december 31-én 1861 fő, míg 2011. március 31-én 1384 fő volt.

A 2011. évre az átmenetileg szabad pénzeszközök befektetéséből 165,5 millió Ft, a helyiségek bérbeadásából pedig 1,4 millió Ft bevételt terveztek.

Az átszervezések, a takarékosági intézkedések szakmai feladatellátásra gyakorolt hatását célszerűen nem vizsgálták, erről belső ellenőrzési jelentések nem álltak rendelkezésre.

5. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSI RENDSZERÉNEK 2007. ÉVI ELLENŐRZÉSE SORÁN A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY JAVÍTÁSÁRA TETT SZABÁLYSZERŰSÉGI ÉS CÉLSZERŰSÉGI JAVASLATOK HASZNOSULÁSA

Az ÁSZ jelentésében négy célszerűségi javaslatot tett. A **jelentést a Közgyűlés megismerte**. A javaslatok megvalósítására intézkedési tervet készítettek, amely teljes körűen tartalmazta a javaslatokat, meghatározta a feladatok elvégzéséért a felelősöket és a feladatok elvégzésének határidejét.

A **pénzügyi egyensúly javítására egy célszerűségi javaslat vonatkozott**. Javasoltuk a főjegyzőnek, hogy: „*tájékoztassa – évente végzett számítások alapján – a Közgyűlést az Önkormányzat eladósodásának növekedésére figyelemmel arról, hogy a hosszú lejáratú, adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokból adódó tőke- és kamatfizetési kötelezettségét az Önkormányzat milyen feltételek biztosítása mellett tudja teljesíteni*”. A Közgyűlés⁴² az Önkormányzat hosszú távú pénzügyi kötelezettségei teljesítése helyzetéről, illetve arról, hogy az Önkormányzat milyen feltételek mellett tudja azokat teljesíteni, a főjegyző részére évenkénti, a költségvetési javaslat keretében jelentéskészítést írt elő. A jelentés elkészítésére 2011. február 15-ét, s azt követően évente február 15-ei határidőt jelölték meg.

⁴² A Közgyűlés 225/2010. (XII. 17.) számú határozatában rögzítettek szerint.

A főjegyző 2011. február 2-án elkészítette tájékoztatóját az Önkormányzat eladósodásának növekedésére figyelemmel a 2007. évben kibocsátott kötvény helyzetéről, arról a 2011. évi költségvetési javaslatához kapcsolódóan tájékoztatta a Közgyűlést⁴³.

Budapest, 2011. december „19”

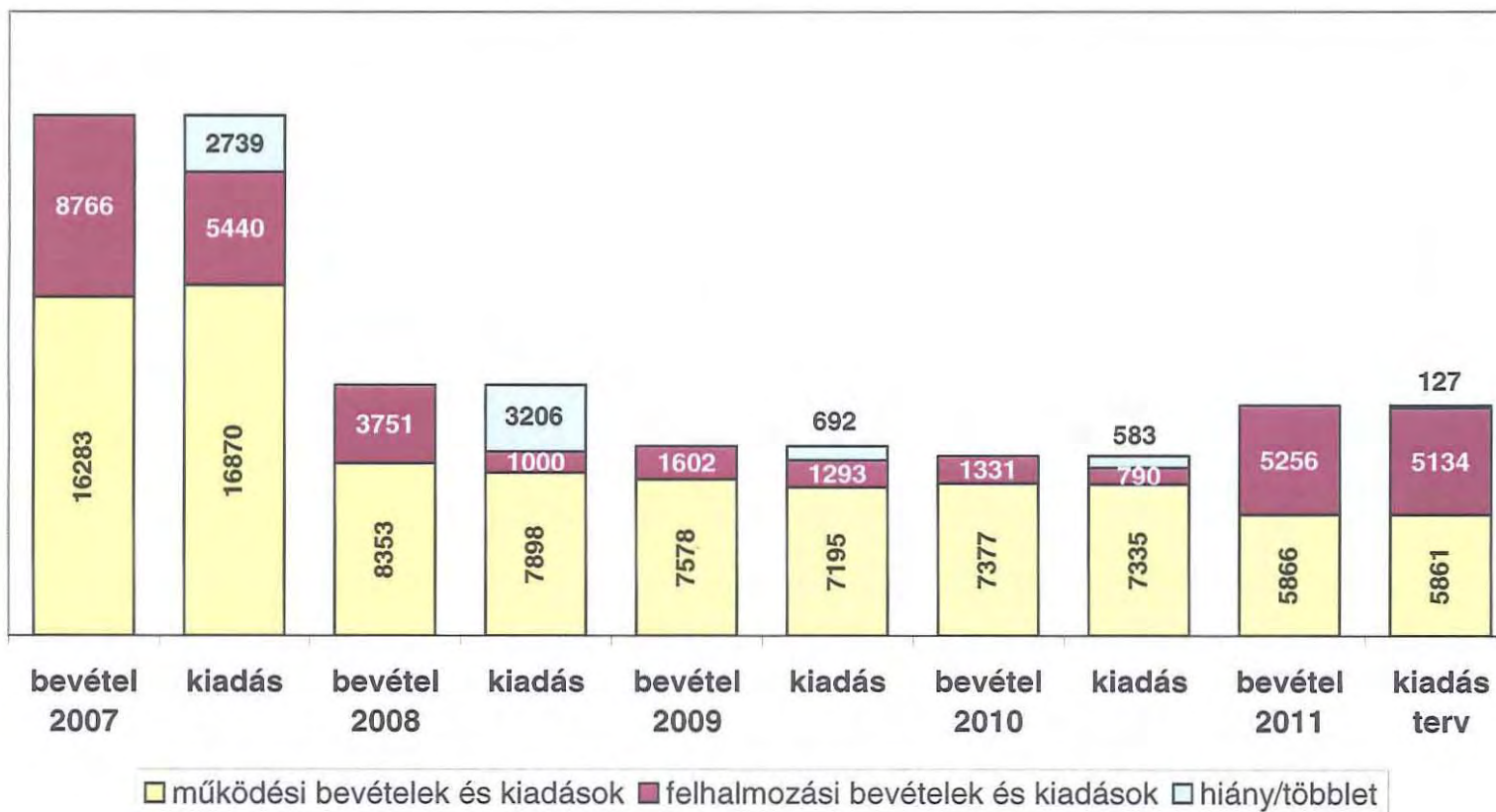

Domokos László

Melléklet: 6 db 12 lap

⁴³ A Közgyűlés a 8/2011. (II. 18.) számú határozatában döntött elfogadásáról.

**Működési és felhalmozási hiány/többit az önkormányzat rendeleteiben
(millió Ft)**

Az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt bevételei és kiadásai 2007-2010 között

1. FOLYÓ KÖLTSÉGVETÉS*	2007.	2008.	2009.	2010.
1.1.1. Saját működési bevételek	4 322 080	3 839 675	3 508 368	3 089 357
1.1.2. Költségvetési támogatás	3 297 276	3 261 140	2 746 456	2 548 845
1.1.3. Átengedett bevételek	1 312 249	487 045	502 042	128 854
1.1.4. Államháztartáson belülről kapott támogatások	7 967 036	563 409	714 754	986 040
1.1.5. EU-tól és külföldről kapott bevételek	9 551	17 154	40 930	0
1.1.6. Államháztartáson kívülről kapott bevételek	62 597	96 300	61 470	49 641
1.1.7. Előző évi pénzmaradvány átvétel	57 998	60 655	80 008	55 874
1.1. Folyó bevételek =1.1.1.+1.1.2.+1.1.3.+1.1.4.+1.1.5.+1.1.6.+1.1.7.	17 028 787	8 325 378	7 654 028	6 858 611
1.2.1. Működési kiadások kamatkiadások nélkül	15 555 879	7 271 444	6 683 623	6 557 767
1.2.2. Államháztartáson belülré átadott pénzeszközök	456 092	76 206	80 945	140 603
1.2.3.1. vállalkozásoknak	664 195	6 160	7 406	23 960
1.2.3.2. EU-nak, illetve külföldre	200	250	250	50
1.2.3.3. magánszemélyeknek	89 909	164 810	90 011	90 020
1.2.3.4. nonprofit szervezeteknek	161 075	322 185	110 409	57 434
1.2.3. Transzferkiadások (=1.2.3.1.+1.2.3.2.+1.2.3.3.+1.2.3.4)	915 379	493 405	208 076	171 464
1.2.4 Kamatkiadások	122 182	307 835	145 578	120 934
1.2.5. Előző évi pénzmaradvány átadás	57 998	60 655	137 471	88 421
1.2. Folyó kiadások = 1.2.1.+1.2.2.+1.2.3.+1.2.4.+1.2.5	17 107 530	8 209 545	7 255 693	7 079 189
1.3. Folyó költségvetés egyenlege MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM (1.1. - 1.2.)	-78 743	115 833	398 335	-220 578
2. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS**				
2.1.1. Saját tőkebevételek	624 746	295 737	188 024	621 001
2.1.2. Államháztartáson belülről kapott támogatások	569 153	22 053	63 924	323 479
2.1.3. EU-tól és külföldről kapott támogatások	0	17 132	10 414	0
2.1.4. Államháztartáson kívülről kapott támogatások	89 199	115 208	96 119	181 611
2.1. Felhalmozási bevételek (=2.1.1.+2.1.2.+2.1.3.+2.1.4.)	1 283 098	450 130	358 481	1 126 091
2.2.1. Saját beruházási kiadás áfával	2 019 206	409 823	296 538	439 816
2.2.2. Saját felújítási kiadás áfával	628 825	29 826	86 679	48 431
2.2.3. Államháztartáson belülré átadott pénzeszköz	251 209	26 491	82 444	561 334
2.2.4. EU-nak és külföldnek adott pénzeszközök	0	0	0	0
2.2.5. Államháztartáson kívülré adott pénzeszközök	37 768	13 332	580 849	4 000
2.2.6. Befektetési célú részesedések vásárlása	59 700	390	0	0
2.2. Felhalmozási kiadások (=2.2.1.+2.2.2.+2.2.3.+2.2.4.+2.2.5.+2.2.6.)	2 996 708	479 862	1 046 510	1 053 581
2.3. Felhalmozási költségvetés egyenlege (2.1. - 2.2.)	-1 713 610	-29 732	-688 029	72 510
3. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ (1.3.) + (2.3.)	-1 792 353	86 101	-289 694	-148 068
4. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK				
4.1. Hitelfelvétel	102 994	77 668	67 950	419 469
4.2. Hiteltörlesztés	239 669	249 268	190 111	158 451
4.3. Forgatási és befektetési célú értékpapírok kibocsátása	5 000 000	0	0	0
4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása	0	0	0	0
4.5. Forgatási és befektetési célú értékpapírok értékesítése	0	0	0	1 000 000
4.6. Forgatási és befektetési célú értékpapírok vásárlása	2 000 000	0	0	0
4.7. Egyéb finanszírozási bevételek (függő, átfutó, kiegyenlítő)	-544 683	-17 540	-47 375	-118 510
4.8. Egyéb finanszírozási kiadások (függő, átfutó, kiegyenlítő)	-33 429	-40 694	-4 712	-7 878
4.9. Finanszírozási műveletek egyenlege (4.1.-4.2.+4.3.-4.4.+4.5.-4.6.+4.7.-4.8.)	2 352 071	-148 446	-164 824	1 150 386
5. Tárgyévi pénzügyi pozíció változás				
(3.) FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ + (4.9.) Finanszírozási műveletek egyenlege	559 718	-62 345	-454 518	1 002 318
6. Nettó működési jövedelem =működési jövedelem(1.3.) - tőketörlesztés (4.2. + 4.4.)	-318 412	-133 435	208 224	-379 029
TÁJÉKOZTATÓ ADATOK				
Összes kötelezettség	6 374 309	7 225 510	7 280 254	9 148 749
ebből rövid lejáratú	493 871	496 835	599 325	1 364 326

Összes szállítói kötelezettség	124 911	111 791	142 655	145 523
ebből lejárt (tanúsítványból)	84 012	64 894	105 918	100 246
Pénz és tőkepiaci kötelezettség (adósság)	6 198 792	7 078 165	7 068 865	8 616 904
ebből rövid lejáratú	352 262	370 773	407 063	838 169
PPP szerződéses állomány jeklenértéken	0	0	0	0
ebből lejárt szolgáltatási díj miatti kötelezettség	0	0	0	0
Folyószámlahitel napi átlagos állománya (tanúsítványból)	157 075	216 081	226 527	332 798
Likvidhitel napi átlagos állománya (tanúsítványból)	0	0	0	0
Munkabérhitel napi átlagos állománya (tanúsítványból)	0	0	0	0
Peres eljárásokból fennálló függő kötelezettségek	0	0	0	0
Finanszírozásba bevonható eszközök összesen :	5 318 698	5 256 353	4 801 835	4 804 153
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok év végi állománya	2 000 000	2 000 000	2 000 000	1 000 000
Hosszú lejáratú bankbetétek év végi állománya	0	0	0	0
Értékpapírok év végi állománya	0	0	0	0
Pénzeszközök (idegen pénzeszközök nélkül) év végi állománya	3 318 698	3 256 353	2 801 835	3 804 153

* Bevételekben nem térül, a kiadásokban nem jelenik meg az amortizáció, a vagyoni helyzetet az egyenleg befolyásolja

** Bevételekben vagyon megőrzésre és bővítésre fordítható források.

Megjegyzés

A számítási leírás némileg eltér az ÁSZ módszertanában korábban alkalmazott besorolásoktól. A jelen besorolás általános közgazdasági megfontolásokon alapul, amely testet ölt az SNA statisztikai módszertanában is. Folyó tételek alatt értjük azokat a kiadásokat és bevételeket, amelyek az egység vagyoni helyzetét automatikusan nem változtatják. Bevételi oldalon ilyenek az adók, a tényező jövedelmek, transzferek, kiadási oldalon a transzferek és a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos működési kiadások. Felhalmozási, vagy tőketételek módosítják a vagyon nagyságát. Privatizációs bevétel csökkenti a vagyont, fizikai beruházás, vagy pénzügyi befektetést növeli.

A nettó működési jövedelmet a tőketörlesztés levonásával a folyó költségvetés egyenlegéből (működési jövedelemből) származtatjuk. Transzfer kiadásoknak nevezzük azokat a folyó és felhalmozási tételeket, amelyeket nem az adott önkormányzat használ fel szolgáltatásnyújtásra.

Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, adósságszolgálatának alakulása 2007-2010. között

Sor- szám	Megnevezés	ezer Ft			
		2007. év tény	2008. év tény	2009. év tény	2010. év tény
I.	MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK	16 854 388	8 352 850	7 630 846	7 573 597
1.	Sajátos folyó bevételek	4 222 783	3 520 284	3 199 513	3 279 824
1.1.	Intézmények működési bevétele	2 578 854	1 586 512	1 592 585	1 755 154
1.2.	Illetékbevételek	1 571 134	1 811 520	1 563 232	1 076 469
1.3.	Helyi adóbevételek és pótlékok	130	0	0	0
1.4.	Kamat bevétel működési része	63 865	117 252	22 268	29 030
1.5.	Egyéb folyó működési bevételek	8 890	5 000	21 448	420 171
2.	Támogatás értékű működési bevételek	1 181 753	532 546	683 910	953 758
	helyi önkormányzatoktól és költségvetési szerveitől	941 889	329 365	286 300	382 561
	többcélú kistérségi társulástól	17 822	18 004	16 632	12 375
3.	Pénzforgalom nélküli bevételek működésre jóváhagyott része	916 887	424 308	369 365	636 619
4.	Államháztartáson kívülről működési célra átvett pénzeszközök	72 148	113 454	102 400	49 641
5.	Központi támogatások és átengedett források működési része	10 460 817	3 762 258	3 275 658	2 663 755
	ebből:	0	0	0	0
	SZJA	1 312 249	487 045	502 042	128 854
	önkormányzat és intézmények állami támogatásának működési része	2 363 285	3 244 350	2 742 772	2 492 619
	költségvetési kiegészítések, visszatérülések	3 672	0	0	4 187
	társadalombiztosítási alpból	6 781 611	30 863	30 844	28 095
	bevétel	16 854 388	8 352 850	7 630 846	7 573 597
II.	MŰKÖDÉSI KIADÁSOK (kamatkiadás nélkül)	16 937 679	7 904 463	7 155 385	7 299 280
1.	Folyó működési kiadások összesen kamatkiadások nélkül	15 498 144	7 218 354	6 702 897	6 782 565
	ebből:	0	0	0	0
	személyi juttatások	7 102 469	3 855 926	3 513 655	3 406 325
	munkaadót terhelő járulékok	2 265 711	1 208 750	1 044 323	887 486
	dologi kiadások	6 032 566	2 107 261	2 017 975	2 152 767
	egyéb folyó kiadások	97 398	41 417	77 196	87 521
	egyéb folyó működési kiadások	0	5 000	49 748	248 466
2.	Támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások	915 379	493 405	208 076	296 562
	ebből:	0	0	0	0
	működési célú pénzeszköz átadás államháztartáson kívülre	825 470	328 595	118 065	81 444
	működési célú pénzeszköz átadás államháztartáson belülre	0	0	0	125 198
	társadalom és szociálpolitikai juttatások	89 909	164 810	90 011	90 020
3.	Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés működési	68 064	116 498	163 467	79 450
4.	Támogatás értékű működési kiadás	456 092	76 206	80 945	140 603
	ebből:	0	0	0	0
	önkormányzatoknak	400 702	22 752	29 786	95 134
	kistérségi társulásoknak	0	355	235	0
		0	0	0	0
III.	ADÓSSÁGSZOLGÁLAT	361 851	557 103	335 689	279 385
	tőketörlesztési kötelezettség: működési	0	0	0	0
	felhalmozási	239 669	249 268	190 111	158 451
	kamatfizetési kötelezettség: működési	22 529	35 146	43 965	43 838
	felhalmozási	99 653	272 689	101 613	77 296
	hosszú lejáratú értékpapír beváltása, vásárlása	0	0	0	0
	beváltás (befektetési célú belföldi)	0	0	0	0
	vásárlás (befektetési célú)	0	0	0	0
	beváltás (külföldi)	0	0	0	0
IV.	FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK	3 636 620	3 691 393	1 528 755	1 202 815
1.	Saját felhalmozási és tőkejellegű bevétel	724 043	615 128	496 879	380 362
1.1.	Tárgyi eszközök, ingatlan, javak értékesítése, Áfa visszatérítés	291 598	27 891	4 480	8 684
1.2.	Privatizációból származó bevétel	163 904	51 834	312	380
1.3.	Osztalék, részesedések	5 607	60	33	57
1.4.	Kamatbevétel felhalmozási része	53 453	320 958	329 374	227 000
1.5.	Helyi adók átengedett adók felhalmozási része	0	0	0	0
1.6.	Egyéb folyó felhalmozási bevételek	209 481	214 385	162 680	144 241
2.	Támogatásértékű felhalmozási bevételek	569 153	22 053	63 924	323 479
	ebből:	0	0	0	0
	helyi önkormányzatoktól és költségvetési szerveitől	91 168	3 983	3 603	4 971
	többcélú kistérségi társulástól	0	0	0	0
3.	Pénzforgalom nélküli bevételek felhalmozásra jóváhagyott része	1 320 234	2 905 082	657 735	261 137
4.	Államháztartáson kívülről felhalmozási célra átvett pénzeszközök	89 199	115 676	96 119	181 611
	ebből:	0	0	0	0
5.	Állami felhalmozási és tőkejellegű bevétel	933 991	33 454	14 098	56 226
5.1.	EU költségvetésből átvétel	0	16 664	10 414	0
5.2.	Önkormányzatok költségvetési támogatása felhalmozási célra	933 991	16 790	3 684	56 226
	ebből:	0	0	0	0
V.	FELHALMOZÁSI KIADÁSOK	3 044 377	477 109	1 001 240	662 384
1.	Folyó felhalmozási kiadások kamatkiadások nélkül	2 755 400	442 286	383 345	488 337
1.1.	Beruházás, felújítás	2 648 031	439 649	383 217	488 247
1.2.	Értékesített tárgyi eszközök oÁfa befizetés	47 689	2 247	128	90
1.3.	Részesedések vásárlása	59 700	390	0	0
2.	Támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások	187 900	6 332	532 549	66 919
	ebből:	0	0	0	0
	felhalmozási célú pénzeszköz átadás államháztartáson kívülre	32 363	4 082	529 149	200
	felhalmozási célú támogatások, kölcsön, kölcsön törlesztése	155 537	4 250	3 400	66 719
3.	Támogatásértékű felhalmozási kiadások	101 077	26 491	80 996	74 581
	ebből:	0	0	0	0
	helyi önkormányzatoknak és költségvetési szerveinek	101 077	26 491	80 996	74 581
	többcélú kistérségi társulásnak	0	0	0	0
4.	Pénzforgalom nélküli kiadások felhalmozásra jóváhagyott része	0	0	4 350	32 547
VI.	Hitel, kölcsön felvétel	7 102 994	77 668	67 950	1 419 469
6.1.	rövid lejáratú hitelek felvétele	0	0	0	419 469
6.2.	líkvéd hitelek felvétele	102 994	77 668	67 950	0
6.3.	hosszú lejáratú hitelek felvétele	0	0	0	0
	Befektetési és hosszú lejáratú értékpapírok kibocsátása, értékesítése	5 000 000	0	0	1 000 000
	kibocsátás (befektetési célú belföldi)	5 000 000	0	0	0
	értékesítés (befektetési célú)	0	0	0	1 000 000
	kibocsátás (külföldi)	0	0	0	0
6.4.	forrási célú értékpapírok beváltása, vásárlása és a kibocsátása, értékesítés	2 000 000	0	0	0
6.6.	hitelfelvétel külföldről	0	0	0	0
VII.	Finanszírozási pü-i műveletek egyenlege	2 863 325	-171 600	-122 161	1 261 018

Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én
folyamatban levő felhalmozási feladataihoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése

ezer Ft-ban!

Fejlesztési feladat megnevezése	Ber. kezdete	Teljes bekerülési költség	2006. december 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezettség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
						Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
Kórház sürgősségi betegellátó tömb kialakítás	2003.	2 606 899	1 621 988	984 911						
Kórház gép-műszer beszerzés	2007.	76 351		76 351						
Ivác lakóotthon építés	2007.	37 620		37 620						
Megyeháza rekonstrukció	2007.	46 690		46 690						
INTERREG IIIA Történelem határok nélkül	2007.	19 231		19 231						
Múzeum műtárgyraktár kialakítás	2008.	200 000		200 000						
Bük kút fúrás	2008.	25 000		25 000						
Határon átnyúló turistaút építése	2008.	25 584		1 642	23 942			1 197	20 351	2 394
Nevelőszülői otthon kialakítása	2008.	169 972		169 972						
SI-HU A megélt táj	2009.	24 197		24 197						
Vasi TISZK szakképzés fejlesztés	2009.	360 000		360 000						
SI-HU Szlovénia-Magyarország együttműk. Progr.	2009.	34 238		5 987	28 251				25 708	2 543
TÁMOP-3.1.4 kompetencia alapú oktatás feltétele	2009.	102 211		102 211						
Köszegi vármúzeum állandó kiállítás I. ütem	2009.	25 300		25 300						
Smidt Múzeum állandó kiállítás II. ütem	2009.	23 100		23 100						
PILGRIMAGE AT-HU zarándokutak kiépítése	2009.	92 415		11 313	81 102			4 056	68 936	8 110
Területrendezési terv aktualizálása	2009.	14 993		14 993						
Ivác Szakosított Otthon akadálymentesítése	2009.	22 640		22 640						
TIOP1.2.3-09 Könyvtár fejlesztés	2010.	10 350		9 839	511				434	77
Múzeum VIA Savaria	2010.	14 340		14 340						

Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én
folyamatban levő felhalmozási feladataihoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése

ezer Ft-ban!

Fejlesztési feladat megnevezése	Ber. kezdete	Teljes bekerülési költség	2006. december 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezettség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
						Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
TIOP-1.1.1 oktatási környezet kialakítása	2010.	47 078		1 356	45 722				38 864	6 858
Smidt Múzeum állandó kiállítás III. ütem	2010.	33 333			33 333			3 333		30 000
Partnerség a határ mentén- térinformatikai szolg.	2010.	81 747		57 964	23 783			1 189	20 216	2 378
Kőszegi vármúzeum állandó kiállítás II. ütem	2010.	21 111			21 111			2 111		19 000
TIOP-1.1.1 oktatási intézmények informatikai fejl.	2011.	44 727			44 727			245	37 810	6 672
10 MFt alatti fejlesztések a Hivatalnál	2007-2010	60 172	8 371	51 801						
10 MFt alatti fejlesztések a többi intézménynél	2007-2010	847 172	645 275	180 152	21 745				18 483	3 262
Összesen		5 066 471	2 275 634	2 466 610	324 227	0	0	12 131	230 802	81 294

**VAS MEGYEI KÖZGYŰLÉS
ELNÖKE**

344-3/2011. sz.

**Állami Számvevőszék
Domokos László Elnök Úr részére**

BUDAPEST

Tisztelt Elnök Úr!

Megkaptam az Állami Számvevőszék 2011. évi a megyei önkormányzat gazdálkodási rendszere témakörében önkormányzatunknál végzett ellenőrzési jelentésük tervezetét. Az abban foglalt megállapításokkal egyet értek.

A jelentés 14. oldalán tett azon megállapításhoz, miszerint 2011. évben 693 millió forint költségvetési kiadás jut az önként vállalt feladatokra a következő észrevételt teszem:

- 1) Az ilyen nagyságrendű kiadásnak, valamivel több mint 1/3-át teszi ki a megyei önkormányzati fenntartói támogatás, pontosan csak 248,5 M Ft-ot. A kiadás 2/3-nyi részének fedezetét - a Megyei Művelődési Központ, a Szimfonikus Zenekar, a Mesebólt Bábszínház, az Ungaresca Táncegyüttes - részben a megyeszékhely megyei jogú várostól kapja önkormányzatunk (miután ezek az intézmények a várossal közös fenntartásúak). A zenekar és a bábszínház állami normatív támogatásban részesül. A kiadási szint fennmaradó része a tervezésnél figyelembe vett egyéb pályázati pénzeszközökből, illetve saját bevételekből áll össze. Ezek a fentiekben említett intézmények nem sorolhatóak a megyei önkormányzatok szorosan vett kötelező feladatai közé, de nem vitathatóan fontos szerepet töltenek be a megye kulturális közszolgáltatásában.

A nem vitathatóan önként vállalt feladatok megyei önkormányzati forrásból történő finanszírozási igénye 2011-ben mindösszesen 41,6 M Ft-ot tesz ki.

- 2) A jelentésben a megyei közgyűlés elnökének előírt javaslatok 1-6. pontját önkormányzatunk teljesíteni fogja, arról intézkedési terv készül. A 7. javaslattal azonban nem tudok egyetérteni.

Ebben az éves költségvetési előterjesztésekben az értékcsökkenési leírás összegét, és az ezzel arányban elhasználandó eszközök pótlásának forrásigényét és lehetőségét kéri bemutatni a számvevőszék.

Az említett tartalmú adatszolgáltatás költségvetési rendeletben való kötelező szerepeltetésére az önkormányzatot jogszabály nem kötelezi. Az államkincstár felé leadott beszámoló garnitúrák mérleg űrlapjain, és a mérlegjelentésekben – az év során

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK
7450 /
Érkezett: 2011 JÚL 14.
Iktatószám:.....
Melléklet:.....3

kor y
DS

1. kiegészítő
07.20.
[Signature]

Domokos László
[Signature]
07.21.

elszámolt értékcsökkenéssel csökkentett - nettó értéken szerepelnek az eszközök. A beszámoló űrlapokból az év során elszámolt értékcsökkenés összegéről is tájékozódhat bármely ellenőrző szerv. A jogszabályi előírásoknak megfelelően a mérleget alátámasztó analitikákkal rendelkezünk, az értékcsökkenési leírások összegéről eszközönkénti nyilvántartást vezet önkormányzatunk hivatala és intézményei, amely alapján az éves értékcsökkenés összege megállapítható.

Az eszközérték pótlásának fedezetét az állam nem biztosítja, korábban a címzett és céltámogatások jelentettek forrást e célra, de az utóbbi években ezekre önkormányzatunk már nem pályázhat. A normatívák az önkormányzati feladatellátás működési kiadásainak felét fedezik, az átengedett adó és az illetékbevétel ezt egészíti ki úgy, hogy az együttes forrás sem fedezi a feladatellátás teljes kiadási szintjét, az önkormányzat jelentős működési hiánnyal működik. Fejlesztési célra fordítható saját bevétellel nem rendelkezünk és központi forrás sem áll rendelkezésre e célra.

A leírtak alapján nem tartjuk célszerűnek és szükségesnek az értékcsökkenés összegének, az eszközpótlás forrásigényének és forráslehetőségének szerepeltetését a költségvetési rendeletben, mivel azt semmilyen jogszabályi előírás nem teszi kötelezővé. Kérem a jelentésben megfogalmazott 7. javaslat törlését.

Szombathely, 2011. július 6.

Kovács Ferenc

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

E L N Ö K

Ikt.szám: V-3025-09/2011.

Kovács Ferenc úr
elnök

Vas Megyei Önkormányzat

Szombathely

Tisztelt Elnök Úr!

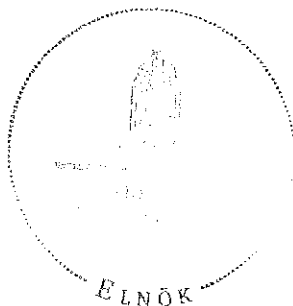
Köszönettel vettem észrevételeit a Vas Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzete ellenőrzésének jelentés-tervezetében foglalt megállapításokra.

Az önként vállalt feladatok finanszírozására vonatkozó tájékoztatását elfogadtuk, azzal a jelentést kiegészítettük.

A jelentés-tervezetben az értékcsökkenés, illetve az elhasználódott eszközök pótlására fordított tényleges kiadások szembeállítására, bemutatására vonatkozó javaslatunkkal nem értett egyet, jogszabályi előírás hiányára való indoklással. Az eszközpótlást a jelenlegi forrásképzési gyakorlat miatt fontos feladatnak tartjuk, így jogszabályi előírás hiánya ellenére a javaslatban foglaltakat fenntartjuk.

Köszönöm Elnök úr és munkatársainak az ellenőrzés során tanúsított hozzáállását, amellyel a pénzügyi helyzet elemzés elkészítésében részt vettek, azt munkájukkal segítették.

Budapest, 2011. december " 19 ".

Tisztelettel:

Domokos László

Melléklet: jelentés

